

2018 2022

Pilersaarusrornermi periusissat
I Planstrategi

Anguniakkat | Mål

Tamanut tusarniutigineqarpoq | Offentliggørelse

Qeqqata Kommunia
www.qeqqata.gl

Sermersuup
eqqaani - UNESCO-mut
ilanngunneqartut ilaat.
Kangerlussuup eqqaani
takuneqarsinnaasut ilagaat.

Indlandsisen ved
Kangerlussuaq, som
bl.a. er inden på UNESCO
området og er én af
seværdighederne.

Malik Berthelsen | Bormesteri

Tikilluaqqusineq imarsaalu Ukiuni tulliuttuni sisamani Kommunalbestyrelsip anguni- agaat 2018-imit 2022 tikillugu pilerausiornermi periusissa- tigut saqqummiunneqarput.

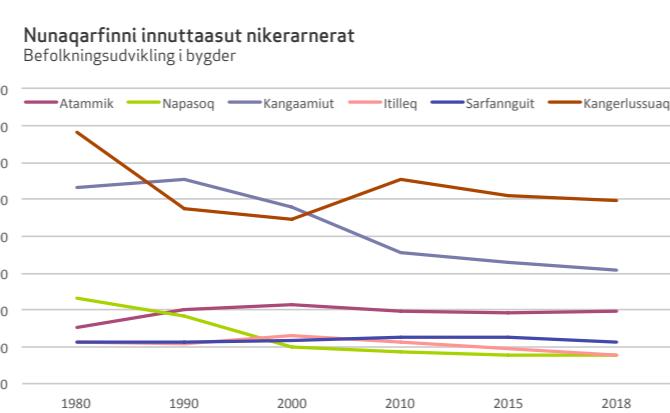
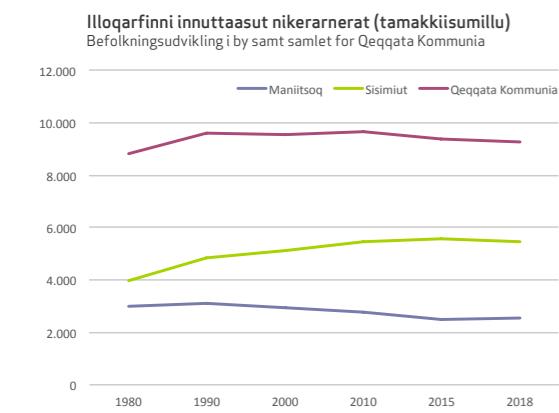
Immikkoortani tamani maannamut angusat, kikkullu tamat peqqinnar-
tumik inuuneqarnissaannut nutaatut siuarsanissatsinni sinaakkusiinassat-
sinnilu qanoq suliniarnersugut nassua-
tigineqarluni. Ineriertortsinissaq
kommunalbestyrelsip qanoq piivusun-
ngortikkusunneraa, immikkoortni
"...rusuprugut"-ni nassuaatigineqar-
poq. Illoqarfuit nunaqarfillu akornan-
ni nunaannarmi massakkut ingerlatat,
siunissamilu ingerlanneqarumaartus-
sat, atuagassiaq qeqqani kommunip
nunap assiatigut takutinnejarpuit.
Kiisalu Qeqqata Kommuniani nunaan-
narmi ineriertorttsinissamut angune-

qartup tassaasup, Aasivissuit - Nipisat UNESCO-p nunarsuarmioqatigiinnut kingornussassaannut ilanggunneqar-
tup nunap assiatigut takutinnejarpooq. Sumiiffinni ataasiakkaani pisussat sumilu pissanersut atuagassiaq tunua-
ni nassuaatigineqarput.

Kommunip pilerausiorfigineqar-
nerata siunissami suliassanut, pilera-
usiornermi periusissami anguni-
akkanik naammassinninnissamut tunngaviusussat, pilerausiornermi
periusissat Kommunalbestyrelsip oqallisaarutigai. Kommunip pilera-
usiorfigineqarnerani tapiuliussanik suliaqtarnikkut, kommunip pilera-
usiorfigineqarnera nutarterneqar-
tassaaq.

Atuarluarnissannik communalbesty-
relsip kissappaatit, neriuutigalugu-
lu isummatit kissaatitillu aamma ilangunneqarsimassasut.

- 02 Tikilluaqqusineq imarsaalu
- 03 Velkomst og indhold
- 04 Atuilluartuuneq
- 05 Bæredygtighed
- 06 Inuuneq pitsaasoq – inuuneq naatserlugu
- 07 Det gode liv – hele livet
- 08 Meeqqat ineriertornissaanni...
- 09 Gode rammer om børns udvikling
- 10 Meeqqat atuarfiata...
- 11 Udvikling af folkeskolen
- 12 Peqqinneq
- 13 Sundhed
- 14 Kulturi Sunngiffillu
- 15 Kultur og Fritid
- 16 Aalisarneq, Takornarialerineq....
- 17 Fiskeri, Turisme og andre erhverv
- 18 Nunaannaq
- 19 Det åbne land
- 22 Imaani, Nunami Silaannarmilu
- 23 På Vand, Land og i Luften
- 24 Avatangiisit
- 25 Miljø
- 26 Illoqarfipi ineriertortinnejarnissaa...
- 27 Byudvikling og Byrum
- 28 Sisimiut
- 29 Sisimiut
- 30 Sarfannguit aamma Itilleq
- 31 Sarfannguit og Itilleq
- 32 Kangerlussuaq
- 33 Kangerlussuaq
- 34 Kangaamiut
- 35 Kangaamiut
- 36 Maniitsoq
- 37 Maniitsoq
- 38 Atammik aamma Napasoq
- 39 Atammik og Napasoq

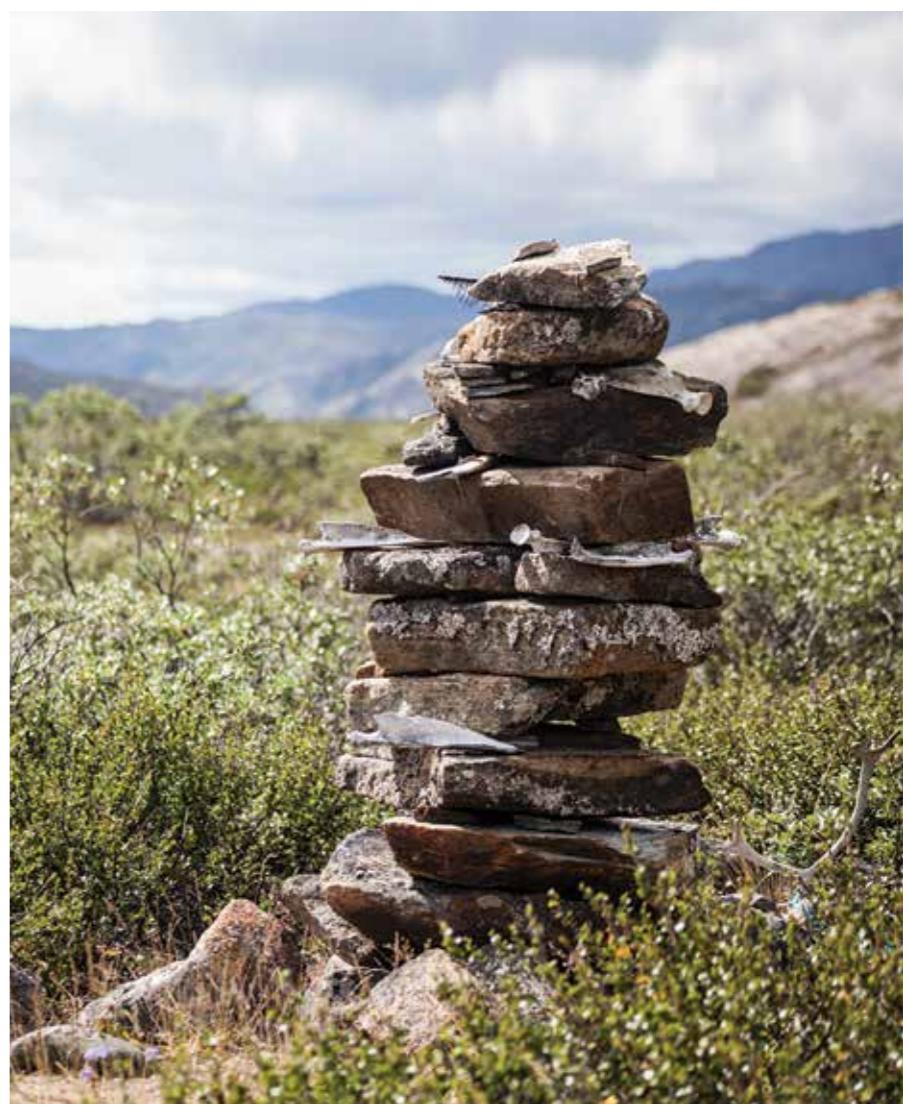
Planstrategi 2018 – 2022 præsenterer Kommunal- bestyrelsens mål for de commende 4 år.

For hvert fagområde fremgår en status på, hvor langt vi er nået og angiver, hvordan vi vil arbejde for at skabe ny vækst og rammer om et sundt og godt liv for alle.

"Vi vil ..." -punkterne udtrykker, hvordan kommunalbestyrelsen vil realisere udviklingen. Midterst findes et kort over kommunen med aktuelle og kommende aktiviteter i det åbne land mellem byer og bygder. Samt kortet over UNESCO verdensarvslisten for Aasivissuit – Nipisat som er en vigtig milepæl for Qeqqata Kommunia udvikling i det åbne land. Bagerst findes beskrivelser af, hvad og hvor der vil ske noget de enkelte steder.

Planstrategien er Kommunalbestyrelsens oplæg til det fremtidige arbejde med Kommuneplanen der danner grundlag for opfyldelsen af målsætningerne i planstrategien. En revision af kommuneplanen sker løbende med udarbejdelse af kommuneplantillæg.

Kommunalbestyrelsen ønsker dig god læselyst og håber, at dine meninger og ønsker også vil være udtrykt.

Qeqqata Kommunia siunnerfik tikuuppaar

Innutaasut amerlassusii, qimmit amerlassusii ilanngullugit. Befolkningens størrelse med angivelse af antal hunde

Iloqarfik nunaqarfik By / bygd	Innutaasut amerlassusaat Befolkningstal	Qimmit Hunde
Sisimiut	5.491	1.078
Maniitsoq	2.534	43*
Kangerlussuaq	499	63
Kangaamiut	308	7
Atammik	198	16
Sarfangnguit	111	20
Itilleq	77	18
Napasoq	77	6
Qeqqata Kommunia	9.275	1.251

*Kisitisit qimminik akuersissutilit aallavigalugit | Tallene er baseret på antallet af hundetilladelser.

Atuilluartuuneq

Bæredygtighed

1

TAKORLUUGAQ

Kalaallit Nunaanni pisortat suliffeqarfutaanni Qeqqata Kommunia siulersaalluni atuilluartuunissaq immikkut sammisarilerpaa. Aningasaateqarfait ARTEK-ilu qanumut suleqatigalugit atuillartuunissaq pillugu kommuni nersualaarneqarluaqi sumik najoqquattassiorpoq. Kommuni atuilluartuussasoq kommunalbestyrelselsip 2013-imiilli takorluugaraa.

2

PINGAARTITAT

Qeqqata Kommunia 2008/09-mi kommunerujussuanngormat kommuuni alajangerpoq, pingaartitat tallimat tulliuttut uagutsinnut ilisarnaataassasut: Kajumissuseq - Akisussaaqataaneq - Pisimnaasatigut ineriarortitseqatigiinneq - Oqaloqatigiinneq. Takorluukkatt angunissaannut pingaartitat taakkutunngavissaapput.

3

ANGUNIAGAQ

Kommunimi suliniutit suliassallu manna tilkillugu anguniakkanit pingasunit tulliuttunit aallaaveqarput: Ilminnartitaaneq, Isumaginnineq Avatangiisillu. Peqqinnej anguniagassat sisamaattut Kommunalbestyrelsip nutaap inmissippaa.

4

SAMMISAT

Kommunip suleriaasia, innuttaasunik naapisarnera, inuitissarsiuillit, avataaniillu suleqatigineqartartut Akimortumik suleriaaseqarnermut, Innuttaasunik akutitsinermut, Nammineq kajumissut-simik sulisnermut, Nunarsuarmioqataane-rulernissamut Sulisullu ilorisimaarnerinut suli ilisarnaataassapput.

1

VISION

Qeqqata Kommunia satte som den første offentlige enhed i Grønland fokus på bæredygtighed. I tæt samarbejde med fonden og ARTEK har kommunen udarbejdet et koncept for bæredygtighed, som har opnået stor anerkendelse. Siden 2013 har kommunalbestyrelsens vision været, at kommunen skal være bæredygtig.

2

VÆRDIER

Qeqqata Kommunia besluttede ved opstarten af den nye kommune i 2008/09, at følgende 5 værdier skulle kendtegne os: Motivation - Medansvar - Fællesskab - Kompetenceudvikling - Dialog. Disse værdier er forudsætningerne for, at vi kan opfylde visionen.

3

MISSION

Projekter og opgaver i kommunen har hidtil været baseret på de 3 missioner: Uddannelse, Det Sociale og Miljø. Den nye kommunalbestyrelse har prioritert Sundhed som en 4. mission.

4

FOKUS-OMRÅDER

Kommunens måde at udføre sit arbejde på, møde borgere, erhvervsliv og udefrakommende samarbejdspartnere skal være kendtegnet ved Tværfaglighed, Borgerinddragelse, Frivillighed, Internationalisering og Medarbejdertrivsel.

- Naleqartitagut aallaavigalugit ATUILLUARTO-ORUSUPPUGUT
- AKIMORTUMIK SULEQATEQARLUNI piginnaasanik ineriarortitsinissaq ukkatarerupparput, taamaalil-luta avammut ataatsimoor-luta nukittunerulissalluta.

- Inuaqatigiinni tamat aksussaaqataalersillgit, IN-NUTTAASUNIK AKUUTITS-INEQ ukkatarerupparput.
- Sumiiffini piginnaasaqartut atorluarniarlugit, peqatigüffilerinermi NAMMINEQ KAJUMISSU-SEQARNISSAQ ukkatarerupparput.

- Meerartagut nunarsuar-mioqataalerniassammata, NUNARSUARMIOQATIGIL-LERNEQ ukkatarissavarput
- Aaqqissuussaanermi pingaarnertut tunngavi-liisut, SULISUT ILORRISI-MAARNISSAAT ukkatarerupparput.

- Vi vil være BÆREDYGTIGE med udgangspunkt i vores Værdier
- Vi vil fokusere på TVÆRFAGLIG kompetenceudvikling og sammen blive stærkere udadtil

- Vi vil fokusere på BORGERRINDDRAGELSE, så alle tager medansvar for det samfund, der omgiver os
- Vi vil fokusere på FRIVILIGHED i foreningslivet og udnytte de lokale kompetencer

- Vi vil have fokus på INTERNATIONALISERING, så vore børn bliver verdensborgere
- Vi vil fokusere på MEDARBEJDERTRIVSEL som det væsentligste fundament i organisationen

Inuuneq pitsaasoq - inuuneq naallugu

Meeqqat tamarmik isumassorneqarnissaminik illersorneqarnissaminillu pisinnaatitaaffeqarput. Meeqqat pitsaasumik, allanngujuitsumik toqqisisimasumillu perioriartortillugit ilaqtariip-passuit ingerlalluarput.

Meeqqat inuunerminnik pitsaasumik aallartinnissaannut, ilaqtariit ilaat ikiorneqarnissaminik pisariaqartitsisarput. Meeraq qitiutillugu siornatigut ataatsimoorussamik suliniutaasumut, 'Qeqqata Kommuniani najoqqutas-siaq'-ssami aallaavagineqassaaq, inuttlu atukkanut pitsangorsaaqataassalluni.

Innuttaasut puigortungorsimasut toqqisisimasumik paasiuminartumillu avatangiiseqarnissaminik aamma pisariaqartitsippot.

Innuttaasunut innarluutilinnut ulluinnarni peqateqartarnissaat pingaaruteqarpooq.

Tamanna ataatsimut sammisassaqtitsilluni ulluunerani ornittakkamik pilersinikkut qulakkeerneqassaaq.

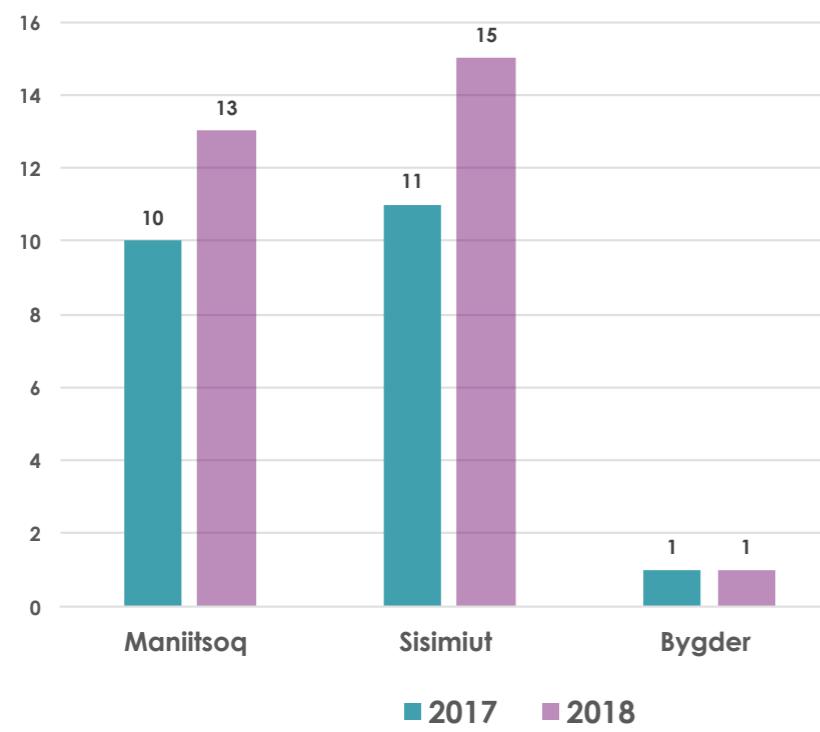
Utoqqaat soqutigisaat Utoqqaat Siunnersuisoqatigivisa isumagisaraat, soorluttaaq kommunalbestyrelsp oqaloqatigineqartarnissaq qulakkeertaraa.

Innuttaasut ataasiakkaat amerlanerusut naleqquatumik piginnaanngorsarneqarnissannik ikiornserneqarnissannillu periarfissillugit, pillorissaasutut atorfik kommunip Peqqinnissaqarfillu avillugu pilersippaat.

Kommuni aamma Peqqinnissaqarfik maanna pillorissaasumik ataatsiomoorussamik pilersitsippot, taamaallilluni inuit amerlanerusut ataasiakkaat pisariaqartitaannut tulluarsagaasunik sungiusaqqinnissamut ikuutinillu pissarsinismut periarfissaqlissallutik.

Qeqqata Kommuniani Ilaqtariinnermut Immikkoortortami Sullissut Amerleriarnerat

Stigning i Antal Sagsbehandlere i område for Familie i Qeqqata Kommunia

- * Qeqqata Kommuniani najoqqutassiap, siusinaartumik iliuuseqarnissamik ukkatarinnittusoq meeqqamillu qitiutitsisusuq, atuutilersinneratigut, sullisineq pitsaanerusoq qulakkeerusupparput.

- * MIO-mit innersuussutit atuutilersinneratigut aamma suliat akimorlugit soleqatigiinnerup siuarsarneratigut kiisalu meeqqanut inuusut-tunullu pinaveersaataasumik oqaloqatiginnernik pilersinikkut, meeqqat inuunerissut pillugit anguniag-qarluta sulissutigerusupparput.

- * Utoqqaat amerlanerusut sivisunerusumik angerlarsimaffimminniginarsin-naanngorlugit, utoqqaat inuunerissaannik kinas-susaannillu attassiinna-ruslutta, ulloq unnuarlu angerlarsimaffimmi ikiorteqartitsinermik pilersitsi-niarpugut.

- * Innuttaasut innarluutillit innuttaasutut allatuulli naleqartutut inuuneqarnissaat, inuiaqatigiti akornanni akuliusimatitsinermik peqataatisinermillu nukit-torsataasussamik, innuttaasunut innarluutilinnut ulluunerani ornittagassamik sammisassaqtitsiviusumik pilersitsisoqarnissaa qulakkeerusupparput.

- * Innuttaasut puigortungorsimasut ulluinnasaq naleqarluartunissaat toqqisisimanissaallu qulakkeerumallugit, matoqqasunik immikkoortortanik pilersitserusupugut.

- * Akissarsiutigalugu angajojqaarsianik pilersitsinis-samik sulissuteqarusup-pugut. Utoqqaat innutta-asullu timikkut sanngiinnerit ikuutitigut sulisutigullu ikiornserneqarnissaat sulisutigerusupparput.

Det gode liv - hele livet

Alle børn har ret til omsorg og beskyttelse. Mange familier fungerer godt, så børnene får en god, stabil og tryg opvækst. Andre familier har brug for hjælp til at give børnene en god start på livet.

Den kommende 'Qeqqata model' vil tage udgangspunkt i en tidlig og fælles indsats med barnet i centrum og skal bidrage til at forbedre de sociale forhold.

Demente borgere har også brug for trygge, overskuelige omgivelser. For borgere

med handicap er dagligt samvær med andre vigtigt. Dette sikres ved etablering af et dag-center med fællesaktiviteter.

Ældrerådet varetager ældres interesser og sikrer dialog med kommunalbestyrelsen.

Kommunen og Sundhedsvæsenet har nu oprettet en fælles ergoterapeutstilling, så flere vil få mulighed for genoptræning og hjælpemidler, tilpasset den enkeltes behov.

Meeqqat

ineriartornissaanni pitsasumik sinaakkuteqarneq

Meeqqat atugaat immikkut sammime-qarpoq. Paarsinissamik neqerooruteqar-nitsinni meeqqat toqqisisimanermik tapersorsorneqarnermillu misigit-nissaannut ineriartortinnissaannullu, meeqqanut pitsasumik sinaakkusiinis-saq anguniagaavoq.

Ilaqutariinneq inuaqatigiinni aallaavi-ovoq. Angajoqaat akisussaaffimmik tigusissapput, qanilaartuussapput killiliisinnaassuseqassallutillu, ta-

amaammanuna angajoqqaanik qanumut suleqateqartugut. Kikkut tamat qitor-na-mnik paarsisitsisinnaniammata, ukiorpssuanngortuni meeqqerivinnut akigititani annerpaamik akigititaq 1000 koruuniuvoq.

Peqqinnej immikkut sammivarput. Meeqqerivinni nerisat peqqinnar-tuussapput, sapaatillu akunneranut minnerpaamik marloriarluni kalaalimi-nertortassallutik. Tamatuma saniatigut sulisut perorsaanermik ilisimasaat an-nerutarneqassapput.

timimik aalatitsineq, silamilu pinnguar-neq immikkut sammineqartarpot. Meeqqeriviit meeqqallu atuarfiata akornanni ataqtigiiitsigaanni atuillu-artuuneruvoq. Meeqqeriviit tamarmik iPad-eqarput, meeqqallu atualertinna-tik iPad-imik atuineq ilinniartarlugu. Meeqqeriveqarfinni sulisut annertuumik sulinngitsukulasarnerat unammiller-nartitatta ilagaat. Tamatuma saniatigut sulisut perorsaanermik ilisimasaat an-nerutarneqassapput.

■ Meeqqat tamarmik atuga-rissaarnissamut, ineriartor-nissamut peqqinmartumillu meeraanissaminut assi-giimmik periarfissaqarnis-saat qulakkeerusupparput.

■ Angajoqqat akisussaaf-fimmik tigusiniassamma-ta, killiliisinnaasarniassam-matalu ilaqtuarit taper-sorsorusupparput.

■ Meeqqerivinni init meeqqan-ut tamanut pitsasumik atugassaqaqtitsisut qulak-keerusupparput.

■ Meeqqerivinni akigititat 1.000 koruuninik annerpa-affeqarnissaat attatiinna-rusupparput.

■ Meeqqerivinni nerisaqar-titsinerup pitsaanerpaaf-fimmittinnissaat qulakke-erusupparput.

■ Meeqqerivimmuit mee-q-qat atuarfiannut ikaarsaari-arnerup pitsangorsar-neqarnissaat qulakkeeru-supparput.

■ Meeqqerivinni sulisut pa-alatseqartarnissaat qulakke-erusupparput.

Gode rammer om børns udvikling

Fokus er på børns vilkår. Vi arbejder for at skabe gode rammer for børnene i vores pasningstilbud, hvor de føler sig trygge, bliver støttet og kan udvikle sig.

Familien er samfundets byggesten. Forældre skal tage ansvar, være nærværende og kunne sætte grænser, derfor samar-bejder vi tæt med forældrene. I flere år har vi haft et loft på daginstitutionstak-sterne på max. 1000 kr, så alle kan få de-res børn passet. Vi har fokus på sundhed. Maden i daginstitutionerne skal være

sund og mindst 2 gange om ugen består den af grønlandske råvarer. Desuden er der fokus på motion og udeleg.

Det er bæredygtigt, når der er sam-menhang mellem daginstitutioner og folkeskolen. Alle daginstitutioner har iPads, som børnene lærer at bruge, før de starter i skolen. En af de udfordringer, vi har på Daginstitutionsområdet, er højt fravær blandt personalet. Desuden skal personalets pædagogiske viden videre-udvikles.

Kommunip paaqqinnittarfiutaani akigititat | Priser på kommunale pasningstilbud.

Kommune	Meeraaqquerivik Vuggestue	Meeqqerivik Børnehave	Angerlarsimaffim-mi paaqqinniffik Dagleje	Sungiffimmi ornittagaq Fritidshjem
Kommuneqarfik Sermersooq	2.524 kr.	2.390 kr.	2.463 kr.	1.071 kr.
Kommune Kujalleq	1.400 kr.	1.400 kr.	1.400 kr.	1.400 kr.
Kommune Qeqetalik	1.756 kr.	1.754 kr.	1.746 kr.	1.036 kr.
Avannaata Kommunia	1.386 kr.	1.382 kr.	1.411 kr.	1.018 kr.
Qeqqata Kommunia	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.	1.000 kr.

*Isertitat apeqqutaallutik akiupput, akillu takutinnejartut annertunersatut akigititaallutik.

*Priserne er indkomstafhængige og de viste priser er det maksimale beløb.

■ **Vi vil** sikre, at alle børn har lige mulighed for at trives, udvikles og leve et godt og sundt børneliv

■ **Vi vil** støtte familerne, så forældre tager ansvar og kan sætte grænser

■ **Vi vil** sikre daginstitutions-pladser med gode, fysiske rammer til alle børn

■ **Vi vil** bibeholde et loft på daginstitutionstakster på max. Kr. 1.000,-

■ **Vi vil** sikre en madordning til daginstitutionerne, der er af den bedste kvalitet

■ **Vi vil** sikre, at overgangen mellem daginstitution og folkeskole forbedres

■ **Vi vil** sikre vikarer til personalet i daginstitu-tionerne

Meeqqat atuarfiata siuarsarneqarnissaa

Meeqqat atuarfiani atilluartuunissaq digitalitigullu ineriertortitsinissaq ukuni kingullerni immikkut sammivarput.

Taamaattumik atuartut ilinniartitsisullu iPad-it atuartitsinermi angerlarsi-maffimminnilu atugaraat.

Atuartup ilinniaqqinnissaani, nunarsuarmullu appakaannissaani oqaatsit pingaaruteqarmata, Kalaallit Nunaanni kommunini siullersaalluta 1. klassimit tuluttut atuartitsisalerpugut.

Angusarissaarnissami angajooqqaanik taperseruinissaq pingaaruteqarpoq. Taamaattumik atuarfiup angerlarsi-maffiullu suleqatigiinnissaat immikkut sammivarput, suleqatigiinnerullu pitsanngorsarneqarnissaannut suliaqtussanik atuarfanni siunnersortinik pingasunik atorfinititsilluta. Tama-

tuma saniatigut atuarfinni annerni pingasuni Ilaqtariinnut klassit atuat-silersippagut.

Meeqqat atuarfiani unam-millernartut arlaqarput. Atuartut atuanngitsukulasartut, ilinniartitsisullu sulinngitsukulasartut unamminner-lartut ilagaat. Nuannersumik maligassiuusit immikkut sammineqarnerisigut, meeqqat atuarfianut isiginnittaa-neq allanngortinneqassaaq.

Atuartut meeqqat atuarfiani ilorrisimaassapput, atuagarsornikkut siuar-tornissaminut periarfissa-gissaassapput, toqqissi-manissaannullu atuarfiup

meeqqallu angerlarsi-maffisa akornan- ni qanimat pimoorussisumillu suleqatigiinneq tapertaassalluni.

- Meeqqat atuarfianut illaut-ngerisanullu meeqqat atuarfianut soqutigisaqtunut ataqqinninnermik pilersitse-rusuprugut.
- Atuarfiup angerlarsi-maffiullu suleqatigiinnerat nukitorsarupparput.
- Atuartut ataasiakkaat pisariaqartitaannut, suliaqarsin-naanerannullu atuartitaaneq naleqqussarlu atuartita-anenq ineriertortikkusuppar-put.
- Meeqqat atuarfiini IT, oqaat-sit nunarsuarmioqataanerlu nukitorsarupparput.
- Kajumissaatinik agguas-sisalerusuprugut, maligas-siuilluartullu ersersikkusul-lutigit.
- Atuartut angusaat pitsan-ngorsarusuppagut, ilinniaga-qaqqinnissaannullu piareer-sarusullutigit.
- Inunnik isumaginnittoqarnikku, ilaqtariinnut klasseqarnikkut atuarfimmilu siun-nersorteqarnikkut atuartut atugaat pitsangorsarusup-pagut.

Qeqqata Kommuniani ukioq atuarfiusoq 2017/2018-imi ilinniarfeqarfinni atuartut amerlassusii

Elevtal for uddannelsesinstitutioner i Qeqqata Kommunia skoleåret 2017/2018

Ilinniagqarfik / Institution	Illoqarfik / By	Atuartut amerl. / Antal elever
Majoriaq	Sisimiut	49
Majoriaq	Maniitsoq	18
Knud Rasmussens Højskole	Sisimiut	55
Kalaallisuliornermi ilinniarfik /nationaldragtskolen	Sisimiut	11
KTI – Sanasutut ilin. / Tømreruddannelsen	Sisimiut	49
KTI – Qalipaasutut ilin. / Maleruddannelsen	Sisimiut	22
KTI – Ruujorilerisutut ilin. / VVS - Montør uddannelsen	Sisimiut	39
KTI - GUX	Sisimiut	160
KTI - Gym.suppl.kursus	Sisimiut	20
KTI - Issittumi Ingeniøri / Arktisk Ingeniør	Sisimiut	10
KTI - Aatsitassalerinermerik Ilinniarfiup /Råstofskolen		
Minør	Sisimiut	7
Maskinentreprenør	Sisimiut	7
kursister	Sisimiut	25
Efterskole	Maniitsoq	56

*Tal pr 1 maj 2018

Udvikling af folkeskolen

Vi har de seneste år fokuseret på bæredygtig og digital udvikling i folkeskolen. Derfor bruger både elever og lærere iPads i undervisningen og derhjemme.

Vi har som den første kommune i Grønland indført engelsk fra 1. klasse, da sprog er vigtigt for elevernes videreuddannelse og for at kunne åbne sig for omverdenen.

Forældreopbakning er vigtig for at opnå gode resultater. Derfor har vi fokus på skole-hjem-samarbejdet og har ansat 3 skolekonsulenter, der arbejder med at forbedre samarbejdet. Desuden har vi indført Familieklasser på de 3 største skoler.

Der er en del udfordringer i folkeskolen. En af dem er højt fravær af både elever og lærere. Holdningen til folkeskolen skal ændres med fokus på positive rollemodeller.

Folkeskolen skal være et sted, hvor eleverne trives, har gode muligheder for faglig udvikling og hvor et tæt og aktivt samarbejde mellem skolen og børnenes hjem kan være med til at skabe tryghed for dem.

Qeqqata Kommuniani meeqqat atuarfiini ukioq atuarfiusoq 2017/2018-imi atuartut amerlassusii Elevtal i folkeskolen i Qeqqata Kommunia skoleåret 2017/2018

Atuarfik / Institution	Illoqarfik –Nunaqarfik / By-bygd	Atuartut amerl. / Antal elever
Nalunnguarfiup Atuarfia	Sisimiut	407
Minngortunnguup Atuarfia	Sisimiut	398
Sarfanguup Atuarfia	Sarfanguit	17
Itillip Atuarfia	Itilleq	5
Qinnguata Atuarfia	Kangerlussuaq	71
Kilaaseeqqap Atuarfik	Maniitsoq	348
Atammimmimi Atuarfik	Atammik	21
Napasumi Atuarfik	Napasoq	9
Kangaamiuni Atuarfik	Kangaamiut	41
Meeqqat atuarfiini atuartut katillugit / Elevtal for folkeskolen i alt		1317

Tal pr. 1 oktober 2017

- Vi vil skabe respekt for folkeskolen og de parter, der har interesse i folkeskolen
- Vi vil styrke skole-hjem-samarbejdet
- Vi vil udvikle undervisningen, så den tilpasses den enkelte elevs behov og kreativitet
- Vi vil styrke IT, sprog og internationalisering i folkeskolen
- Vi vil uddele opmuntringspræmier og fremhæve rollemodeller
- Vi vil forbedre elevernes resultater og forberede dem til videreuddannelse
- Vi vil forbedre elevernes trivsel med socialrådgivere, familieklasser og skolekonsulenter

Peqqinneq

Siusissukut iliuuseqartarnikkut pinaveersaartisarnikkullu peqqinnissaq manna tikillugu immikkut sammineqartarpoq. Peqqinissamut pinaveersaartisinissamullu politikkiliorpugut, tulliuttut anguniagaqarfigalugit: innuttaasut, peqtagiiffit, suliffeqarfiallu.

Ulluinnarni inuulluataarnissami atugarissaarnissamilu, Peqqissumik pitsaasumillu inooriaaseqartariaqarpooq. Innuttaasut inuunerminnut namminneq akiussaaqataanerat annertusarniarlugu immikkut sammivarput.

Kommunimi peqqissuseq, nunami tamarmi peqqissutsip agguaqatigiissinnejnarneranu naapertuoppoq. Innuttaasut 53 %-ii peqqisorippu, 32 %-it pualavalalaarput, 57 %-illu pujortartarlutik. Imigassamik ikiaroornartumillu atornerluerup kinguneri annertoorujussupput.

Ikiaroornartoq pillugu inatsimmut unioqqutitsinermik nalunaarsukkat, annertussusaalu

Registrerede overtrædelser af lov om euforiserende stoffer, samt mængder

Kommune	Suliat amerlassusaat	Grammimut haship annertussusaat	Aningaasat kr.-nngorlugit
	Antal sager	Hashmængde i gram	Penge i kr.
Avannaata Kommunia	41	8.646,30	896.261,60
Kommune Qeqertalik	45	1.432,20	13.600,00
Qeqqata Kommunia	149	29.386,41	2.644.244,00
Kommuneqarfik Sermersooq	279	26.980,27	168.142,00
Kommune Kujalleq	48	4.542,49	368.252,00
Katillugit / I alt	562	70.987,57	4.090.499,60

Kangerlussuarmi timmisartoqarfissuartut tolder-imik peqarnerani peqqualluni QK tiguneqarsimasut annertullutik

Tigusiffik /Kilde: Årsstatistik 2017 Grønlands Politi

- Amerlanerusut imminnut ikorsinnaaniassammata ulluinnarnillu ajungitsumik ingerlasunik pilersitsisinaaniassammata, utoqqaat sammisassaqluaratumik inuuneqarnissaat, taamatullu innuttaasut annikitsumik piginnaasaqalersimasut sungiusruneqartalernissaat qulakkeerniarlugu sulissutigerusupparput.
- Pinaveersaartitsinermik siusinaartaumillu iliuuseqarneramik ukkatarinnitumik peqqinissakkut isumaqtigisusitoqarneratigut, Kommunip peqqinissaqarfiullu akornanni akmortumik suleqatigiinneq nukittorsarusupparput.

- Timi atorneratigut peqqinnarnerumik nerisaqartarneq, kalaalinerternerulluartarneq kiisalu atornerluinertaqannitumik inooriaaseq pillugit paasissutissiinkut, peqqinnersumik aksussaafeqartumillu inooriaaseqarneq siuarsarusupparput.

- Pinaveersataasunik suliniuteqarnikkut kiisalu Naalakkersuisut suleqatigalugit ilanngaaserisumik atorfinititsinikkut, pinerluuteqartarnernerit kiisalu imigassamik ikiaroornartumillu atornerluererit annikillisinniarpagut.

- Pisortatigut ikorsiissutit imigassanuit ikiaroornartunullu atorneqarnissaanuit inerteqqusiinkut, pisortatigut ikorsiissutit inuussutissanut atorneqartussangorlugin killileerusupput.

- Nammineq kajumissuseqartunik annertunerumik akuutitsinikkut, peqatigifinnik tapersersuinikkut kiisalu suleqatiginermik ineriertortitsinikkut, innuttaasut peqqinnermut aksussaaqataanerannik nukittorsarusupput.

- Pitsaasumik peqqinnartumillu inooriaaseqarnissamik suliniutnik tapersersuerusupput.

Sundhed

Fokus har hidtil været på sundhed gennem tidlig indsats og forebyggelse. Vi har udarbejdet en sundheds- og forebyggelsespolitik og målgrupperne har været: borgere, foreninger, arbejdsplasser og virksomheder. Sundhed og livskvalitet er en forudsætning for et godt liv og trivsel i hverdagen. Vi har sat fokus på at fremme borgernes medansvar for eget liv.

Sundhedsforholdene i kommunen svarer til landsgennemsnittet. 53% af borgerne vurderer eget helbred som godt, 32% er svært overvægtige og 57% ryger. Konsekvenserne af alkohol- og hashmis-

brug er meget alvorlige. Forebyggelse og oplysning skal udvikles sammen med målgrupperne. Den fysiske aktivitet skal styrkes og sundere spisevaner med mere grønlandsk kost skal blive et naturligt valg. En stor indsats skal bekæmpe kriminalitet, alkohol- og hashmisbrug.

Sundhed og forebyggelse er et fælles ansvar. Det kræver samarbejde før vi kan løfte i flok. Indsatsen udvikles fortsat gennem aftaler mellem samarbejdspartnere, men den generelle folkesundhed skal styrkes gennem etablering af en sundhedsafdeling.

Kulturi Sunngiffillu

- © Illoqarfitsinni marluusuni naluttarfinnik, nunaqarfinnilu timersortarfeeqqanik sanaartortoqarnissaa sulissutigerusupparput.
- © Silamiinneruneq ukkata-rerusupparput, silamilu timersornermut atortuler-suerusulluta.
- © Peqatigiiffinnut kajumissu-sertik atorlugu ingerlanne-qartunut, atugassaritaa-sunik pitsasunik pilersit-serusupput.
- © Illoqarfinni nunaqarfinnilu meeqqanut iniusuttunullu orniginartunik sunngiffimmisammisassanik neqerooru-teqarnissarput sulissutige-rusupparput.
- © Innuttaasut nutialiortumik eqqumiitsuliorpalaartumillu oqariartuuteqarnissamin-nut periarfissaqarnissaat qulakkeerusupparput.
- © Meeqqat, inuuasut, inersi-masut utoqqaallu kulturikkut misigisaqartarnissaat sam misaqartinneqarnissaal-lu periarfissaqartikkusup-parput.
- © Peqatigiiffinnik kulturimillu ingerlatsisunik tapersersui-sarnitsigut, kulturikkut ta-matigoortuunissaq sulissu-tigerusupparput.

Peqqinnerulersinissamut suliniarneq, peqqinnerulersinissamillu kulturikkullu sammisassaqtisinerit immikkut sammivagut. Taamaattumik massakkut illoqarfinni nunaqarfinnilu illup iluani silamilu timigissartarfegoqpoq.

Peqqinnartumik inooriaaseqarneq, equeersimaartumillu sunngiffeqarneq, ilaatigut pualavallaartut ameriartuin-narnerisa pinaveersaataasumik suliniarfigineqarnerisigut ikuununikkullu, inuit nalinginnaasumik peqqissusaannut annertusaqataasinnaasarpot. Timikkut tarnikkullu inuulluataarneq peqqissut-simut ilorriismaarnissamullu isumale-rujussupput. Innuttaasut najugaqare-ersut najugaqaannarnissaannut, innutaasunillu avataaniit nuutsinissamut, sunngiffimmisammisassarqartsinissat pingaaruteqarput. Innuttaasut soqutigisaannut, pisariaqartitaan-

nut, amerlassusiinullu nappertuutnik ullutsinnut naleqquttunik sunngiffimmiatugassanik pilersitsisoqassaqq. Meeqqat kulturimut sammisunik sammisaqartut, timersortartuulli angalanermut tapiifigineqartarnerattuulli periarfissaqas-sapput. Nammineq kajumissutsimik suliniartarneq annertusarneqassaqq, inoqarfinnilu nukiit atorluarneqarnerus-sallutik.

Timersornikkut kulturikkullu atugassa-rittaasut ineriaartortinnejartuassapput. Timersoqatigiiffinnut timersortarfin-nellu tapersersuineq ingerlaannarlunilu ataavartumik annertusarneqassaqq. Pinnguartarfiit nutarterneqarput, nunaqarfinni illunik sunulluunniit atorneqarsinnaasun sanaartortoqassaqq, soorlutaaq illoqarfinni nunaqarfinnilu tamani arsaattarfiit ivigaaraasaqqanik qallerneqassasut.

Kultur og Fritid

Vi har fokus på sundhed, sundhedsfrem-mende og kulturelle fritidsaktiviteter.

Derfor er der nu indendørs- og udendørs faciliteter i byer og bygder. Sund livsstil og aktivt fritidsliv kan være med til at højne den almindelige folkesundhed bl.a. ved at forebygge og afhjælpe de tiltagende overvægtsproblemer.

Fysisk og psykisk velvære har betydning for sundhed og trivsel. Gode fritidsaktiviteter er vigtige for at fastholde nuværen-de og tiltrakke nye borgere.

Der skal skabes gode og tidssvarende fritidsfaciliteter, der svarer til borgernes

interesser, behov og befolkningstal. Børn, der dyrker kulturaktiviteter skal have samme mulighed for tilskud til rejser, som sportsforeningerne har.

Det frivillige arbejde skal styrkes og de lokale ressourcer skal udnyttes bedre.

Faciliteter for idræt, sport og kultur skal fortsat udvikles. Støtte til sportsforeninger og idrætshaller skal fort-sætte og løbende udvikles.

Legepladserne er blevet fornyet, der skal anlægges multisale i bygderne og kunstgræsbaner i alle byer og bygder.

- © Vi vil arbejde for at bygge svømmehaller i vore to byer og minihaller i bygderne
- © Vi vil fokusere på aktivt udeliv og anlægge udendørs idrætsfaciliteter
- © Vi vil skabe gode vilkår for foreninger, som drives på frivillig basis
- © Vi vil skabe attraktive fritidstilbud for børn og unge i byer og bygder
- © Vi vil sikre borgernes mulig-hed for at kunne udtrykke sig kreativt og kunstnerisk
- © Vi vil give adgang til kultur-oplevelser og kulturelle aktiviteter for børn, unge voksne og ældre
- © Vi vil arbejde for kulturel mangfoldighed ved aktivt at støtte forenings- og kulturliv

Qeqqata Kommuniani silami illullu iluani periarfissat sunngiffimmisammisassanik neqerooru-teqarnissarput sulissutige-rusupparput.

Indendørs og udendørs og fritids- og sports muligheder i Qeqqata Kommunia

	Sunngiffimmiornititakkat Fritidshjem/centre	Timersortarfeqqat Sportshal/Minihal	Arsaattarfilt Fodboldbane grusbane	Ogaluffik Kirke	Katersugaasivik Museum	Katersortarfik Forsamlingshus	Silamitimersornermut atortut Udendørs idrætsfaciliteter	Kulturkult illorsuaq / Ataatsimittarfik Kulturhus/Kongresssal	Naluttarfilt nutaat Nye svømmehaller	Nunaqarfinni timersortarfeqqat Minihaller i bygder	Ivigaaraasanik arsaattarfilt nutaat Nye Kunstræsbaner	
Sisimiut	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X
Maniitsoq	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X
Kangerlussuaq	X	X	X	X	X			X				X
Kangaamiut		X	X	X	X	X	X	X		X		X
Atammik		X	X	X				X		X		X
Sarfangnuit			X	X		X	X			X		X
Itilleq			X	X		X	X			X		X
Napasoq			X	X		X	X			X		X

Aalisarneq, Takornarialerineq, inuutissarsiutillu

Inuutissarsiutilinnut piaanermillu ingerlataqartunut pitsasunik sinaakkutissaqartitsinikkut, ineriartortsilluni suliffissaqartitsillunilu atuilluartumik aningasaqaqnissamut tunngavissiipput. Aalisarneq piniarnerlu suli pingaarnertut inuutissarsiutaapput, siunissamilu aningasaqaqnissamut tunngaviullutik.

Tassanngaannit nioqquqtiisiat nunami tunisassiornissamut, avammullu niqquteqartarnissamut tunngavissiipput.

Takornarialerinissamut periarfissa-gissaartorujussuuvog. UNESCO-p

nunarsuarmioqatigiinnut kingornus-sassanngortitaasa alltorsimaffianut ilanngutsinneqarnikkut, inuutissorsi-nerup takornarialerinerullu ineriartor-tinneqarnissaannut periarfissat nutaat annertuseqqipput.

Periarfissarpasauit immikkullarilluin-nartut soqutiginarluinnartullu ersar-sarneqarlutillu atorluarneqassapput. Nutaatut takornarialerinerit Aasivis-suit-Nipisat-niinnaq malugineqaratik, kommunimi tamarmi malugineqarsin-naassapput. Takornarialerisut nammi-nersortut aamma Actie Circle Business

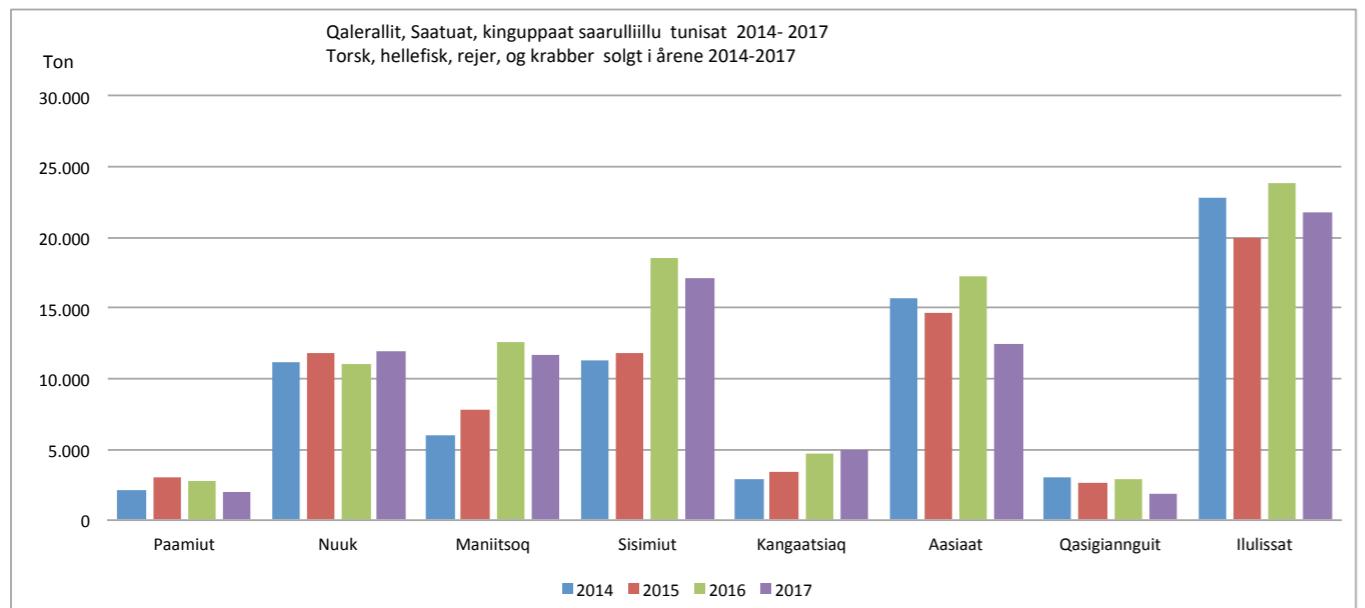
(ACB) suleqatigalugit sumiiffinni aalajangersimasunik misigassanik ineriartortsereerpugut. Umiarsuarnut takornariaartaatinut ilaallutik takornari-artartut amerliartuinnarput, taamaattu-millu talittafeqarnikkut atugassaritatis-ut ullaatsinnut naleqquqtaaqarlutik.

ACB-p kommunillu akornanni sullissi-nissamik isumaqatigiissuteqarnikkut, inuutissarsiorninnillu suleqateqarnikkut inuutissarsiutinik ineriartortsinissaq siuarsarparput.

Illutigalugu Majoriaq qanimat suleqatigalugu suliffissaaleqisut, inuuusuttulu sulisinaasut suliersinneqarnissaat pillugu piginnaangorsarneqarnissaat piareersarneqarnissaallu salliullugu

- Vi vil minimere ydelser til arbejdssøgende og via Majoriaq i stedet tilbyde udviklings- og opgraderings-tilbud
- Vi vil forbedre samarbejdet mellem fiskefabrikkerne og Majoriaq med fokus på varig produktion og beskæftigelse
- Vi vil støtte og opmunstre borgere til at starte nye virksomheder i tæt samarbejde med ACB/Erhvervsrådet
- Vi vil fokusere på lokale indkøb og anvendelse af lokal arbejdskraft og praktikpladser ved licitationer
- Vi vil sammen med ACB udvikle turismen, understøtte lokale turistvirksomheder og iværksættere
- Vi vil satse på UNESCO-projektet mellem Sisimiut og Kangerlussuaq samt Hvalmuseum i Maniitsoq
- Vi vil udvikle brætterne
- Vi vil arbejde for at flere fiskere og fangere skal kunne sælge direkte til butikker og andre virksomheder

Fiskeri, Turisme og erhverv

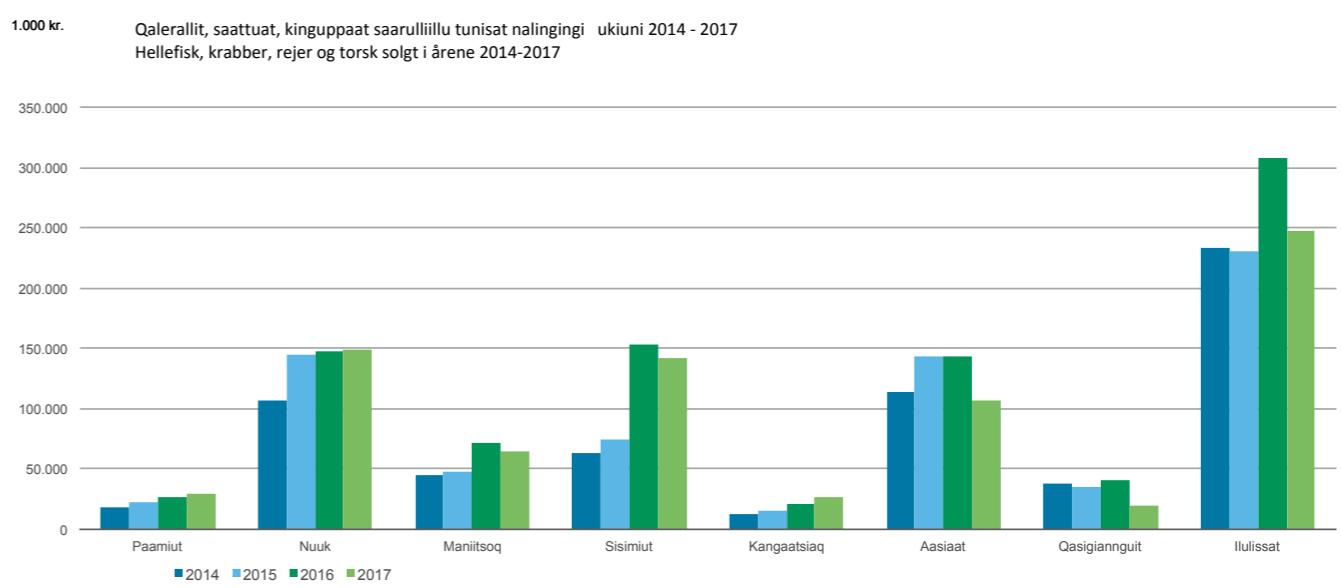
Gode rammer for erhvervsliv og min- drift skaber forudsætningerne for en bæredygtig økonomi med vækst og be-skæftigelse. Fiskeri og fangst er stadig hovederhvervene og fundamentet i den fremtidige økonomi. Råvarerne herfra danner grundlaget for fødevareproduktion til hjemmemarked og eksport. Tu-rismepotentialet er meget stort. Med optagelsen på UNESCO's Verdensarvliste er der nu skabt endnu flere helt nye

muligheder for udvikling af erhverv og turisme. De mange unikke og attraktive muligheder skal både synliggøres og udnyttes. De nye former for turisme vil ikke udelukkende kunne mærkes i Aasivissuit-Nipisat-området, men i hele kommunen.

Vi udvikler allerede specifikke, lokale oplevelser for turister i samarbejde med private turismeoperatører og Arctic Cir-

cle Business (ACB). Krydstogtturismen er tiltagende og havnefaciliteterne skal derfor være tidssvarende. Vi fremmer erhvervsudvikling med en servicekontrakt mellem ACB og kommunen og et samarbejde med erhvervsvirksomhederne. Samtidig prioriterer vi opkvalifice-ring og forberedelse af arbejdslige og ung arbejdskraft til arbejdsmarkedet i tæt samarbejde med Majoriaq.

- Suliffissarsiortunut tunniunne-qartartut annikillerusuppagut, illuatungaatigut Majoriaq aqutigalugu ineriartornissamut qaffassarnissamullu neqerooru-tinik neqeroorfingisassallugit.
- Aalisakkeriviit Majoriallu akornanni suleqatigiinneq pit-sangorsassavarput tunisassi-ortuaannarnissaq suliassaqrarnissarlu ukkatarineratigut.
- Innuttaasut Arctic Circle Busi-ness/Inuussutissarsiornermut siunnersuisooqatigiit qanimat suleqatigalugit suliffeqarfennik nutaanik aallartitsinissaannik tapersorsorlugillu kaammattus-savagut
- Sulariumannittussarsiuussi-nermi sumiiffimmii pisiortor-tarnissaq aamma sumiiffimmii sulisinaasunik atuinissaq sulif-fimillu misiliisoqartarnissaq ukkatarissavarput
- Arctic Circle Business suleqati-galugu takornarialerineq ineriartortissavarput, sumiiffinni takornarialerisut aallartisaasullu tapersorsorneratigut.
- Sisimiut Kangerlussuullu akornani UNESCO-mik suliniut kiisalu ar-fernut katersugaasivik Maniitsu-mittooq tamaviaarutigissavagut
- Kalaalimineerniarfiit ineriartor-tissavagut.
- Aalisartut piniartullu amerlane-rusut pisiniarfinnut suliffeqar-finnullu allanut toqqaannartumik tunisisinnaalernissaat sulissuti-gissavarput.

- Kommunimi aatsitassanik pääavit sulisussanut najugaqvissunut nunallu tamalaat akornanni aatsitassalerinerup iluanut pilerinartuu-nissaat sulissutigissavarput
- Maniitsup eqqaani erngup nukinga atorlugu nukissiorsinnaanermut periarfissat illoqarfimmut in-naallagissamik kissamillu kiisalu suliffissuaqarnermut siunertanut atorneqarsinnaanerannut peqata-arusupput.
- Aalisarnermik piniarnermillu inuus-sutissarsionnerup atuilluartumik ineriartortinnissaanut siuarsani-arluta, illoqarfinni nunaqarfinnilu tunisinissamut periarfissat pata-jaatsuunissaat sulissutigerusup-pagut.
- Piniarnermik ileqqut siunissami Kalaallit Nunaanni nunarsuullu sinnerani kinguariit ilinniarnissa-anut, illorsorlugillu ingerlateqqik-kusupparput.
- Imaani nunamilu pisuussutit uumas-susillit atuilluartumik atorluarnis-saat salliukkusupparput.
- Innuttaasut illuaqqanik amerlane-rusnik sanaartornissaanut periar-fissaqartikkusuppagut.
- Takornarialerinermik inuussutis-sarsiortut qanimut soleqatigalugit, nunaannarmi takornariartitsisarnis-samut periarfissanik ineriartortit-seqataarusuppagut.

Nunaannaq

Ukiut 4.500-t ingerlanerini nunap immikkoortortaani innuttaasut pisuu-sutinik uumassusilinnik inuussuteqarniupput. Sisimiut Kangerlussuullu akornanni nuna 200 x 20 km-inik an-nerutigisoq UNESCO-p nunarsuarmi-oqatigiinnut kingornussassangortitaasa allattorsimaffianut ilangngutsinneqarpoq. Inuit asimiillutik piniarnermik kulturiat sumiifinni tassani ilisarnaataavoq - ul-lutsinni Kalaallit Nunaata oqaluttuassar-tata tunulequṭaa.

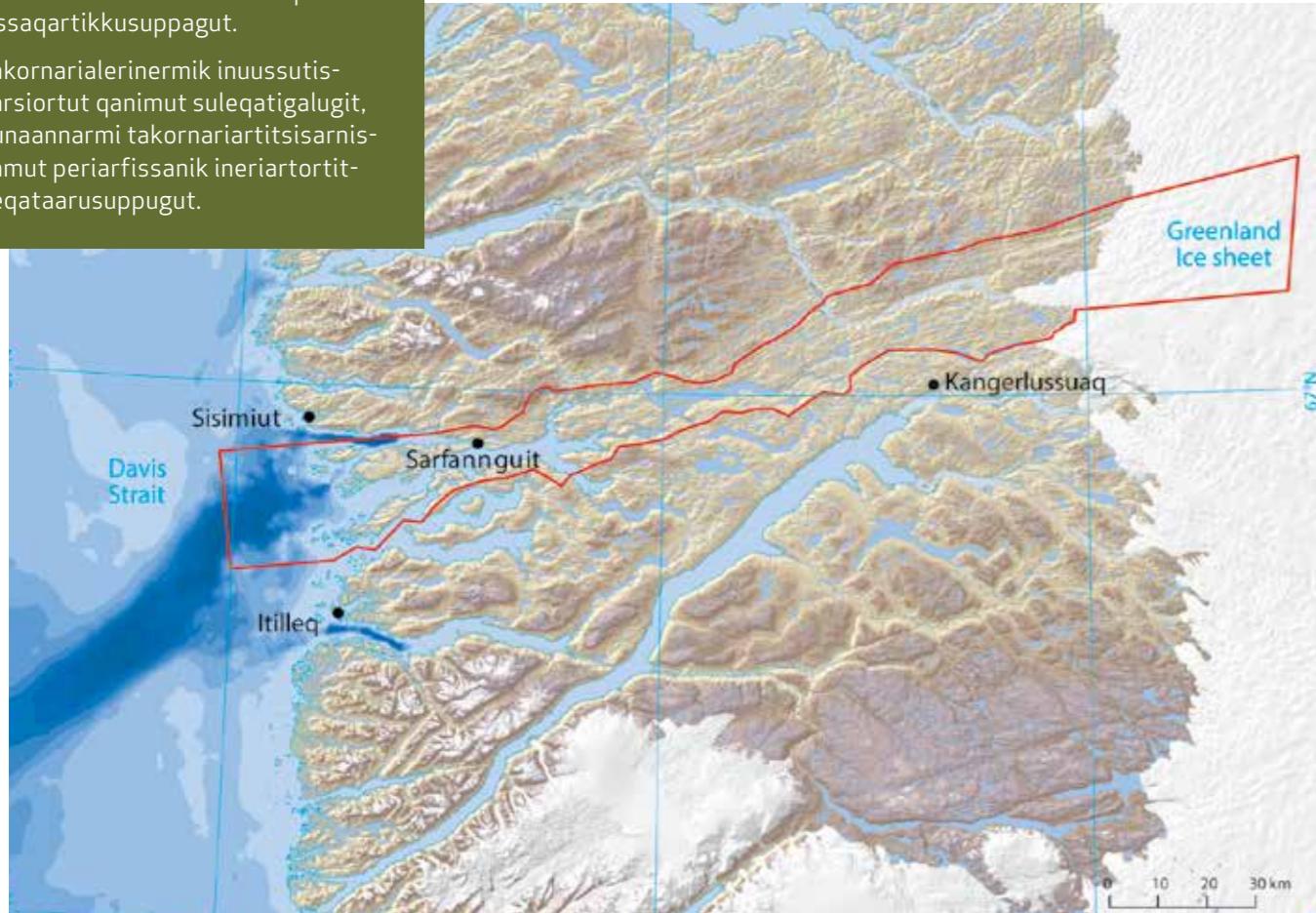
Imaani pisuussutit qangaaniilli pingaarnertut aningaasarsiutaapput, nunamili pisuussutit iluamik atorluarneqarsi-manatik. Inuaqatigiinni inuutissarsiut ataasiinnaagaangami, inuaqatigii sunnertiasinnaasarput. Taamaattumik pisuussutit allat immikkut sammivagut.

Kalaallit Nunaanni immap Sermer-suullu akornanni nunatani nunatarpot annersaavoq, inuutissarsiutillu ineri-artortinnejarnissaannut nukittoquta-

nukissiuuteqarnissaminut periarfis-saginnersaalluta. Maniitsup eqqaani anginersaasoq aluminiumik aatsitsivis-samut atorneqarsinnaavoq, nutaatullu isertitsissutaalerluni. Tassanngaannit innaallagiaq innaallagissamik kissamillu pilersuinermut, innaallagissamillu an-neruumik atuilluni suliffissuaqarfinnunut atorneqassaaq.

Aatsitassat allat assiginngitsorpassuit atorluarneqarsi-naapput. Aatsitassarsiorfiit soleqatiga-lugit kommunimi suliffissaqlersitsil-latalu suliffinnik nutaanik pilersitsi-saagut.

Nunaannaap pilersarusiorfigineqarnis-saa 2011-milli kommunip akisussaaf-figilerpaa. Takornarialerilluni ecalun-niarfinnunut, tammajuitsussarsisitsiniar-luni piniariartitsinernut sisorartitsiner-nullu nunatat immikkoortippagut.

- Vi vil arbejde for, at minedrift i kommunen er attraktivt for både lokal arbejdskraft og den internationale mineindustri
- Vi vil bidrage til, at vandkraft-potentialerne omkring Maniit-soq både anvendes til byens el- og varmeforsyning samt til industriformål
- Vi vil arbejde for stabile ind-handlingsmuligheder i byer og bygder for at fremme bære-dygtig udvikling af fiskeri- og fangsterhvervet
- Vi vil beskytte og formidle vore jagttraditioner, så fremtidige generationer i både Grønland og resten af verden kan lære herom
- Vi vil prioritere en bæredygtig udnyttelse af havets og lan-dets ressourcer
- Vi vil give befolkningen flere muligheder for at bygge hytter
- Vi vil arbejde tæt sammen med turisterhvervet for at udvikle turismemulighederne i det åbne land

Det åbne land

I gennem 4.500 år har regionens be-folkning ernæret sig af de levende ressourcer. Et 200 x 20 km bredt område mellem Sisimiut og Kangerlussuaq er op-taget på UNESCO's verdensarvsliste. Inuits nomadiske jagtkultur kendtegner dette område - historien bag nutidens Grønland.

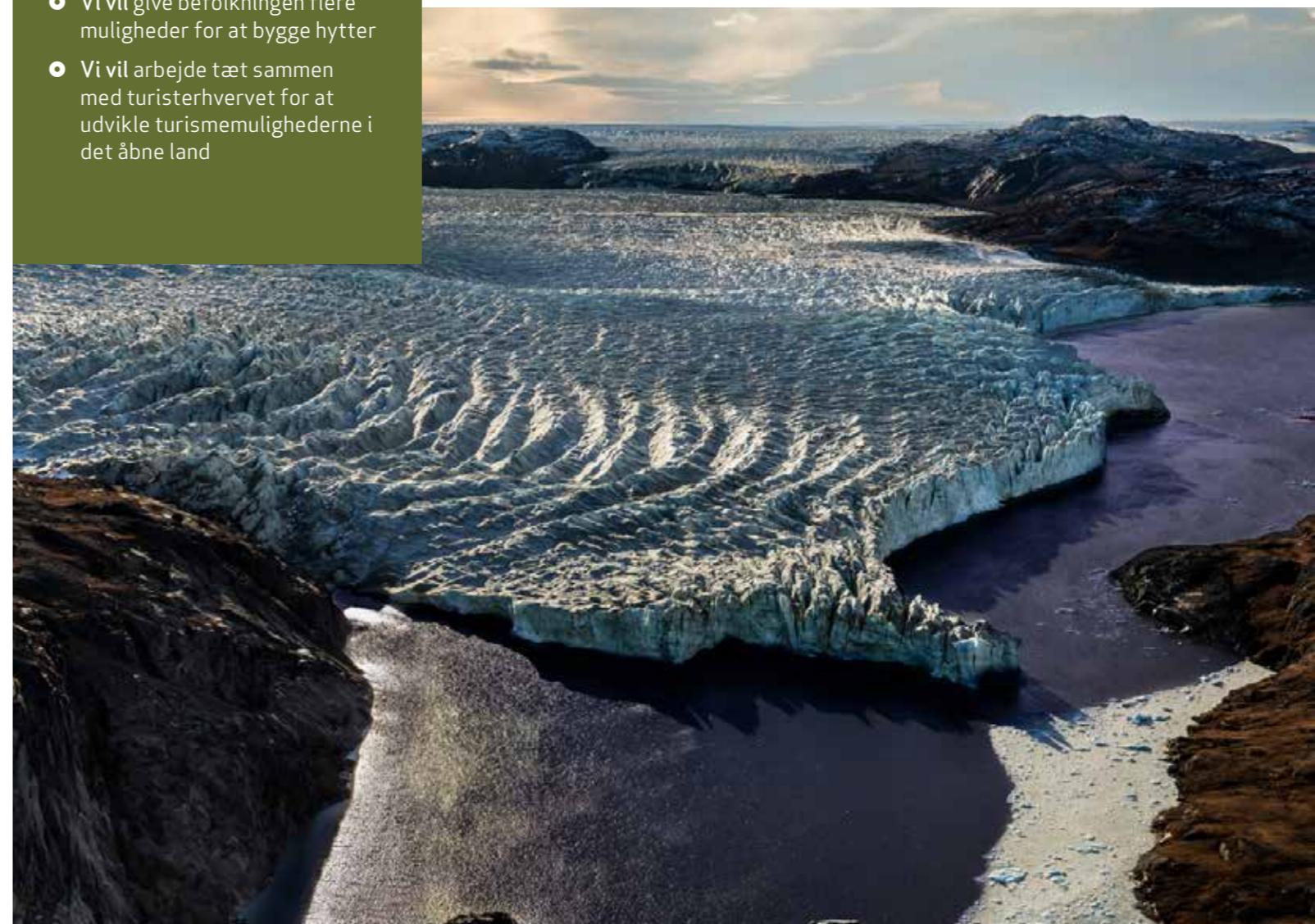
Havets ressourcer har længe været det primære indtægtsgrundlag, mens landets øvrige ressourcer ikke rigtigt har været

udnyttet. Et samfund er sårbart, når det er baseret på et enkelt erhverv. Derfor fokuserer vi på andre ressourcer.

Vi har Grønlands største landområde mellem hav og Indlandsis og nogle af landets største vandkraftspotentiale, som kan styrke erhvervsudviklingen. Det største af dem ved Maniitsoq kan anven-des til aluminiumsproduktion og blive en ny indtægtskilde. Strøm herfra skal anvendes til el- og varmeforsyning og energitrigt industri.

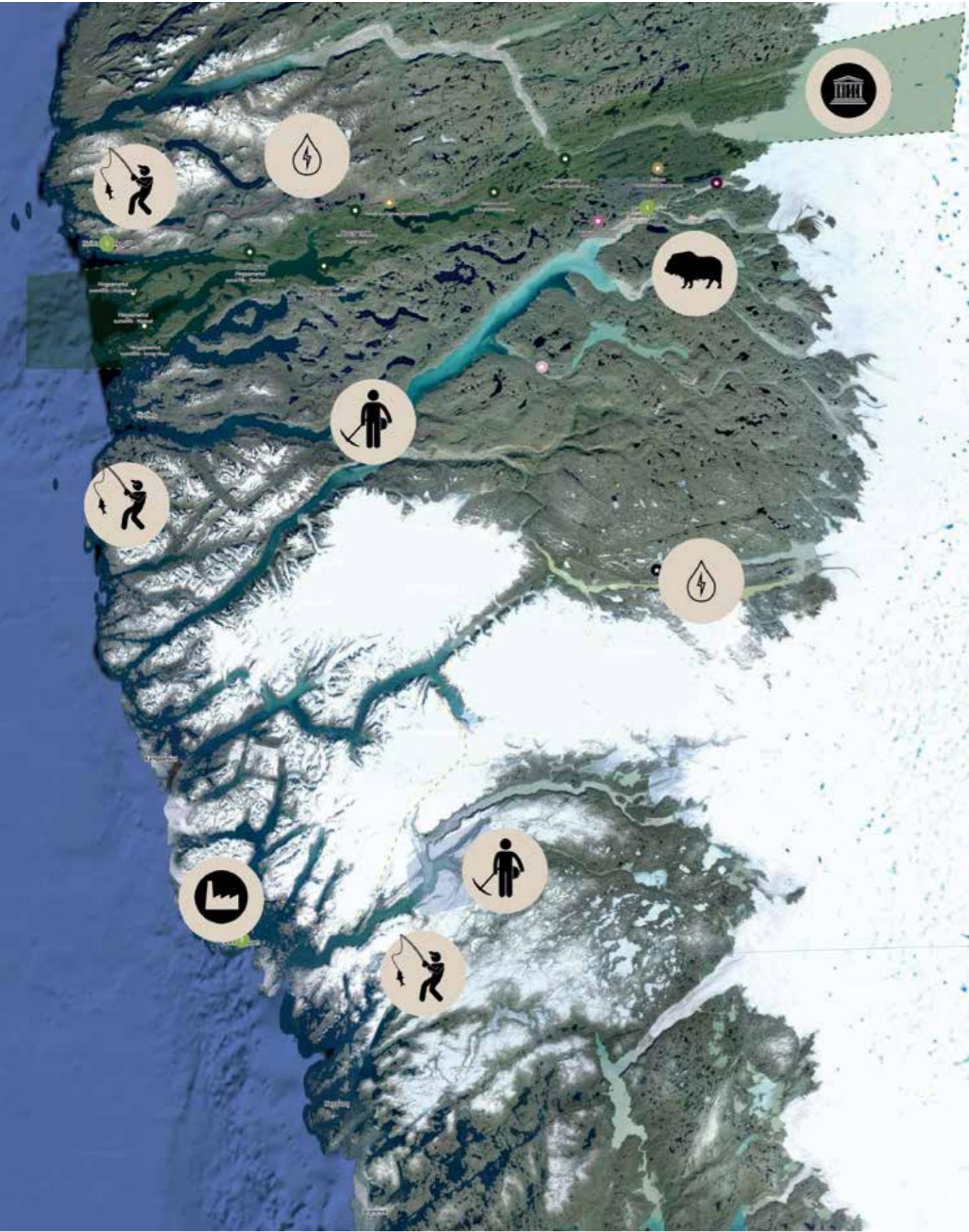
Vi har nogle af Grønlands bedste mine-potentiale og der produceres allerede anorthosit i minen i Kangerlussuaq. Mange andre mineralske råstoffer kan udnyttes. Vi skaber både lokal beskafti-gelse og nye arbejdspladser i samarbej-det med råstofselskaberne.

Siden 2011 har kommunen haft ansvaret for planlægning af det åbne land. Vi har udlagt arealer til turismekoncessioner til ørredelv-fiskeri, troføjagt og skisport.

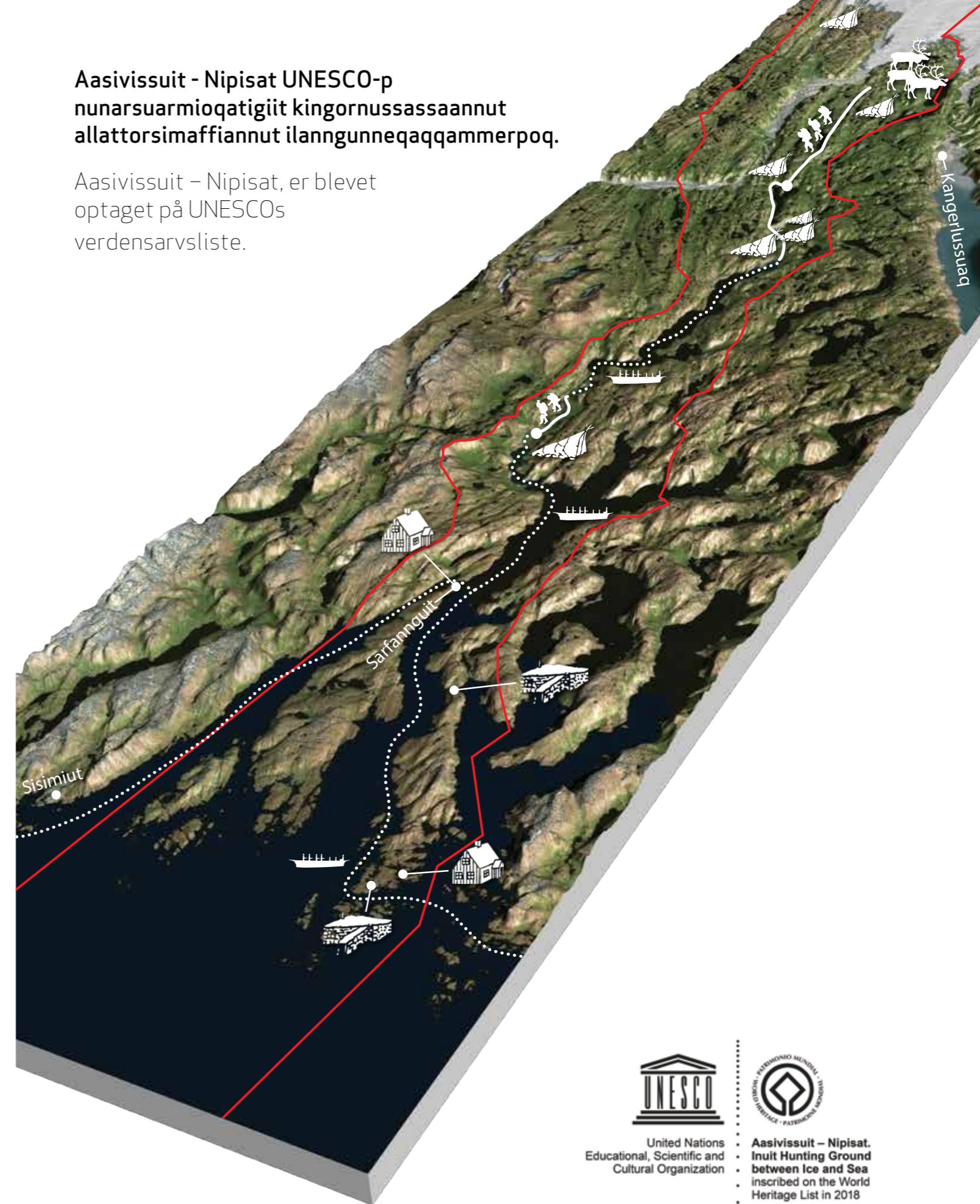
Nunap Assinga | Kort over Kommunen

Tammajuitsussarsisitsiniarluni inuussutissassiornermullu periarfissat
| Koncessionsområder og erhvervsmuligheder

Aasivissuit - Nipisat UNESCO-p nunarsuarmioqatigiit kingornussassaannut allattorsimaffiannut ilanngunneqaqqammerpoq.

Aasivissuit – Nipisat, er blevet
optaget på UNESCOs
verdensarvsliste.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Aasivissuit – Nipisat.
Inuit Hunting Ground
between Ice and Sea
inscribed on the World
Heritage List in 2018

Imaani, Nunami Silaannarmilu

Innutaasut inuutissarsiutillillu ulluinaannut, ineriertortitsinissamilu periarfissaannut attaveqaatit angallannermilu periarfissat pitsasut pingaaruteqarput. Pingaarnertut attaveqaatit, angallannermullu selskabinut sullissinissamik isumaqtigatissutit Namminersorlutik Oqartussat manna tikillugu akisussaafigaata.

Pingasunik mittarfegarnermigut, nunamilu mittarfinni isumannaannerpaap Kangerlussuarmiinneratigut Qeqqata Kommunia silaannakkut angallassinnissamut tunngavissaqarluarpoq. Tamaakkaluartoq nalorninartorsiupput, Kangerlussuarmimi illoqarfinnilu

marluusuni silaannakkut angallannerup nalorninartorsiortillugit Namminersorlutik Oqartussat eqqarsaatigilluarneqanngitsumik aaqqissusuusseqqinnissatik pilersaarutigaat.

Kommunimi umiarsualiveqarnikkut periarfissalummatt, kommuni nammineerluni iliuuseqarsimavoq. Sisiimiuni kommunip talittarfia 2013-imatoqqaarfissortinneqarpoq, umiarsualiveqarnermullu siumersuisoqatiguit pilersinneqarlutik. Kangerlussuarmi Kangaamiunilu umiarsualivit ulla-sinnut naleqqutingilluinarmata, Kangerlussuup Kangaamiullu nutaanik umiarsualivittaarnissaannut kommunikinguneqarsimavoq.

- * Kangerlussuaq nunat tama-laat akornanni nunatsinni mittarfinni pingaernerpaatut paariinnarusupparput
- * Sisimiut Kangerlussuullu akornanni nunaannakkut aqqusinniorusuprugut aam-malu sapinngisamik piaartumik aqqusinertut siorasutut annertusarneqassasoq
- * Kangerlussuarmi Kangaamiu-nilu talittarfiiut nutaat kiisalu inoqarfiiut sinnerini talittafeqarnikkut pissutsit pitsaa-suunissaasa qulakkeerneqarnisaat pingaernerutissavarput
- * Kommunimi mittarfinut umiarsualiviinullu tamanit atorneqarsinaasunut tamanut piginnittoorusuprugut (pigineqataarusrusuprugut).
- * Umiarsualiveqarnermut siun-nersuisoqatiguit assigisaallu peqatigalugit angallannikkut atortulersuutinik pilersaaru-siorissami inuussutissarsiuu-teqartut atuisullu akuutikku-suppagut.

- * Illoqarfinni nunaqarfinnilu aqqusineqarnikkut angallannikkullu pissutsinik pitsangor-saarusuprugut.

ilaatigut ARTEK-imik suleqateqarluni pilersaarsiorpoq.

Nunami pisuussutit atorluarneqarnissaannik kommunip anguniagaqarnera eqqarsaatigalugu aqqusinnioraqarnissa pingaaruteqarpoq. Nunani allani aqqusinniorfiusimasuni tamangajanni, aqqusinniorneq ineriertortitsinermik kinguneqarsimavoq.

- * Vi vil bevare Kangerlussuaq som landets vigtigste, internationale lufthavn
- * Vi vil anlægge en naturvej mellem Sisimiut og Kangerlussuaq og hurtigst muligt udbygge til en rigtig grusvej
- * Vi vil prioritere nye havne i Kangerlussuaq og Kangaamiut, samt sikre gode havneforhold i de øvrige bosteder
- * Vi vil være (med)ejer af alle de offentlige lufthavne og havne i kommunen
- * Vi vil involvere erhvervsliv og brugerne i tilrettelæg-gelse af trafikinfrastruk-turen med havneråd og lignende
- * Vi vil forbedre vejene og færdselsforholdene i byer og bygder

Kitaani illoqarfinnilu qininnerni angallannikkut atortut angisuut Store infrastrukturplanlæg i Midtgrønland og nærmeste byer

Angallannikkut atortut Infrastrukturplanlæg	Kangerlussuaq	Maniitsoq	Sisimiut	Aasiaat	Ilulissat	Nuuk
Mittarfik Landingsbane	2830 m	799 m	799 m	799 m	845 m	950 m
Imarpikkoortaatigut talittarfik Atlantkaj	0 m	60 m	171 m	110 m	120 m	360 m

- Gode infrastrukturplanlæg og trafikmuligheder er vigtige for befolkningens og erhvervslivets dagligdag og udviklingsmuligheder. Selvstyret har hidtil haft ansvaret for den overordnede infrastruktur og servicekontrakter med trafikselskaber.
- Med 3 lufthavne og landets mest sikre lufthavn i Kangerlussuaq har Qeqqata Kommunia gode forudsætninger for luftrafik. De er dog under pres, da Selvstyret planlægger en ugenemtænkt reform, som sætter såvel Kangerlussuaq som de to byers luftrafik under pres.
- I forholdsvis dårlige havnemuligheder i kommunen har medført tiltag fra kommunen. I 2013 blev den kommunale havn i Sisimiut indviet og der er etableret et havneråd. Kommunen har i samarbejde med blandt andet ARTEK udviklet planer for nye havne i Kangerlussuaq og Kangaamiut, hvor havneforholdene langt fra er nutidige.
- I forhold til kommunens ambitioner om at udnytte landets ressourcer, så er anlæggelse af veje vigtig. Det har ført til udvikling i næsten alle andre lande.

Namminersorlutik Oqartussat taassumalu piginneqatigivisa akunnerminni
Qeqqata Kommunianut angallannerup akuttussusissatut isumaqtigatissut
Besejlingsfrekvens i Qeqqata Kommunia aftalt mellem Selvstyret og dets aktikeselskaber

Angallannerit akuttussusaat	Besejlingsfrekvens	Sisimiut	Maniitsoq	Kangerlussuaq	Kangaamiut	Atammik	Itilleq	Sarfanguit	Napasoq
Assartuussinerit									
Fragtbesejling (RAL)	Ull./dag 7.	Ull./dag 7.		Ukiumut /årligt 4		Ull./dag 14.	Ull./dag 14.	Ull./dag 14.	Ull./dag 14.
Ilaas. Angallassineq									
Passagersejlads (AUL)	Ull./dag 7.	Ull./dag 7.	-			Ull./dag 7.	-	-	-
Nunaqar.Angall.									
Bygdesejlads (Diskoline)	Ull./dag 7.	Ull./dag 7.	-			Ull./dag 7.	Ull./dag 7.	Ull./dag 7.	Ull./dag 7.

Avatangiisit

Avatangiisit saligaatsuutinneqarnissaat atuilluartuunissaallu suli sulissutigisavarput. Peqqinnissaq avatangiisillu pingaaartikkatsigit, tunngavissallu pigeereratsigit annertuumik angusaqarluarsinnaavugut.

Kommunimi eqqagassalerineq pitsangorsarneqassaaq, illoqarfinnilu eqqakkanut amerliartuunnartunut malinnaasin-naassalluni. Nunaqarfinnit eqqakkat siunissami aamma isumagisalissavagut. Nutaanik ikuallaavittaarnikkut eqqakkat katersorneqassaassapput, kommunimilu avatangiisit isigiuminarsisinneqassalutik.

Peqqissuseq pitsangorsaavigiumal-lugu sapingisamik illut amerlanerpaat illoqarfipu kuuffissuunut attavilersinne-qassapput. Nunaqarfinni aamma nutaali-anerusumik pitsanerusumillu anartar-filerisinnaanissaq ujartorparput.

Imermik mingunnikumik pinngorti-tamut maangaannaq kuutsitsisoqartnera pinngitoortikkumallugu, imermut mingunnikumut saliivimmik pilersits-isoqassaaq. Pinngortitamit nerisassat pinngitsoorsinnaannginnatsigit, avatan-giisit pitsaanngitsumik sunnertinneqar-trarerat annikillisinnejassaaq.

- ◎ Inuit peqqissuunissaat, avatangiisink illersuineq kiisalu (akisussaassu-seqarneq aamma) eqqa-gassanik suliaqartnermi akisussaassusilimmik aningaasaqarniarneq (imin-minut akilersinnaasoq) pingaeruterutissavagut.
- ◎ Sisimiuni ikuallaavimmik nutaamik, anginerusumik avatangiisillu mingutti-sinngitsumik pilersitse-rusupugut, taamatullu sumiiffinnit minnerusunit eqqagassanik tassunga assartuititserusulluta.
- ◎ Illoqarfinni kuuffissuarnik annertusaerput inger-lateeqiinnarusupparput, innuttaasullu illuisa atas-susertinnissaat qulakteer-lugu.
- ◎ Nunaqarfinni anartarfileris-arnermik suliaqartartnermi aaqqiissutissamik pits-aerpaamik nassaarusup-pugut.
- ◎ Imermut mingunnikumut saliivimmik pilersitsisoqar-nissaanut suliaqarusup-pugut.
- ◎ Kommunip illuutaani nu-kissiuutit avatangiisutnut ajoquataangngitsut atorne-qarneri nukittorsarusup-pagut.
- ◎ Illoqarfinni nunaqarfinnilu umiarsualiveqarfinni, kan-gerlunni kangerliumaner-nilu mingutsitsineq akiorni-arparput.

Miljø

Vi fortsætter arbejdet med at gøre omgi-velserne rene og bæredygtige. Da vi prio-riterer sundhed og miljø og har de rigtige forudsætninger, kan vi nå langt.

Affaldshåndtering i kommunen skal op-timeres og kunne følge med de stigende mængder affald i byerne. Vi skal frem-over også aftage og håndtere affald fra bygderne.

Med et nyt forbrændingsanlæg skal af-fald ikke længere deponeres og miljøet

vil forbedres i hele kommunen. Så mange boliger som muligt skal tilsluttes byens kloaknet for at forbedre de sundheds-mæssige forhold. Vi arbejder også på at finde en ny og bedre måde at håndtere natrenovation i bygderne.

Der skal etableres spildevandsrensning, så udledning af spildevand i naturen undgås. Den negative påvirkning af mil-jøet skal minimeres, da vi er afhængige af fødevarer fra naturen.

Illoqarfinni nunaqarfinnilu anartarfilerinermit, annanik katersuivinnit kuuffissuarnillu kuutsinnejartartut annertussusaat | Samlet udledning til natrenovation, slamtank og kloak i byer og bygder

Illoqarfitt nunaqarfiillu / Byer og bygder	Anartarfilerineq Natrenovation	Annanik katersuivit Slamtank	Kuuffissuit Kloak	Inoqutigiit amerlas-susaat / Antal husstande
Sisimiut	180	269	2252	2.701
Maniitsoq	128	45	752	972
Kangerlussuaq	0	36	206	242
Kangaamiut	121	0	2	125
Atammik	74	0	0	59
Sarfanguit	52	0	0	39
Itilleq	36	0	0	36
Napasoq	37	0	0	37
Qeqqata Kommunia	628	313	2.018	3.750

- Innuttaasut kissaataat akiliisinnasaussaallu malillugit pisortat inissiataannik sanaartortoqarnissaa qulakkeerusupparput
- Innutaasut illunik piginnittungorsinnaerannut periarfissat nukitorsarusupparput
- Inissiaqarfinnik illoqarfimmilu najugaqarfiiit sungiffimmi sammisanut pitsangorsarneqarnerat nangikkusupparput.
- Illoqarfip qiterpasissuanut tulluartunik, inuussutissarsiornermut siunertalinnut sanaartorfissanik nutaanik immikkoortitserusupparput.
- Kommunip pilersaarusrorfigineqarnerata naleqqussarneqarnerani, illunik eriagisassanik piginnittut kissaataat ataqqerusrupparput.
- Nutaamik sanaartornissamut inuussutissarsiuqarnikkullu ineriartornissamut kommunit tamatigut orniginartuuniassamat, tullartumik sanaartorfissaanermik ineriartortitsinissamut periarfissanik suliaqarusrupparput.
- Qimmiiviit pitsaunerusumik inissisimanissaannut innuttaasut peqatigalugit pilersaarumik suliaqarniarpuget
- Nunaqarfinni utoqqarnut inuussutunullu tulluartunik inissialiornissaq sulissutigerusupparput.

Illoqarfip ineriartortinneqarnissaa inissaqassuserlu

koortortanut ataqatigiissitsissapput. Illoqarfip qeqqani timersornissamut periarfissat, illoqarfimmieqersimaarfiusinnaasunik pilersitsissapput. Atuiluuartuunissap anguniarneqarneratigut illoqarfinni sanaartukkat eqimanerunisaat aamma anguniarpapput.

Inissiat attartortittakkat ullutsinnut naleqquutunissaannik pisariaqtitsinerup naammassinissaanut annertuumik unammillernartitaqarpugut. Inissiat Namminersorlutik Oqartussanit kommuninut tunniunneqartartut amerliartuinarpus. Kommunip inissiataasa amerliartuinnartut qanoq issusaat patsisaalluni nutarterisoqarnissaanik pisariaqtitsisoqakkajuttarpoq, tamannalu ininik attartortsinissamut periarfissanut kinguarsaataallunilu annikillisaataalluni. Taamaattumik piginneqatigilluni inissiat, illullu namminneq pigisat amerliartuinnarpus.

Utoqqaat namminerisamini sapinngisamik sivisunerpamik najugaqarsinnatillutik inuunerat naleqarnerulersamat, utoqqarnut inissiat amerlanerusut sanaartorpugut. Ilutigalu innarlutuinnut inissianik, ilinniartullu inaannik amerlanerusunik aamma sanaartorpugut.

Inissiat amerlassusaat – Antal Selvstyreejede og kommunale boliger

	Kommunit inissiataat amma Iserit A/S – Nuuk Kommunale incl. Iserit A/S	Naminersorlutik oqartussat amma Illut A/S Nuuk Selv- styreejede incl. Illut A/S Nuuk
Paamiut	137	380
Nuuk	1422	2597
Maniitsoq	214	596
Sisimiut	647	661
Qaqortoq	459	470
Aasiaat	271	524
Qasigiannguit	49	195
Ilulissat	314	620

Byudvikling og Byrum

Byudviklingen fortsætter og vi har de seneste år udarbejdet mange planer for mindre lokalområder. Det har skabt udvikling af butikker, boliger, erhvervs-, turisme- og hytteområder - også i det åbne land.

I byerne skal planer skabe mere liv i bymidten, handels- og servicecentre langs hovedgaderne og grønne kiler. Planer for større, sammenhængende byområder skal forbinde lokalområderne. Idrætsfaciliteter i bymidten skal skabe aktive byrum. Med bæredygtighed som mål arbejder vi også på at skabe tættere bebyggelse i byerne.

Vi har store udfordringer med at kunne dække behovet for tidssvarende udlejningsboliger. Antallet af boliger, som overgår fra Selvstyret til kommunen, er tiltagende. Standarden af den tiltagende, kommunale boligmasse skaber ofte behov for renovering, som forsinke og reducerer udlejningsmulighederne. Antallet af andels- og ejerboliger er derfor stigende.

Vi opfører flere ældreboliger, da det for mange giver livskvalitet at kunne blive boende længst muligt i eget hjem. Vi opfører samtidig handicapboliger og flere kollegieboliger.

■ Vi vil sikre, at der bygges offentlige boliger efter borgernes ønsker og betalingsevne

■ Vi vil styrke borgernes muligheder for at blive boligejere

■ Vi vil fortsætte med forbedringer af boligområder og byrum til fritidsaktiviteter

■ Vi vil udlægge nye byggefelter til erhvervsformål, som er passende til bymidten

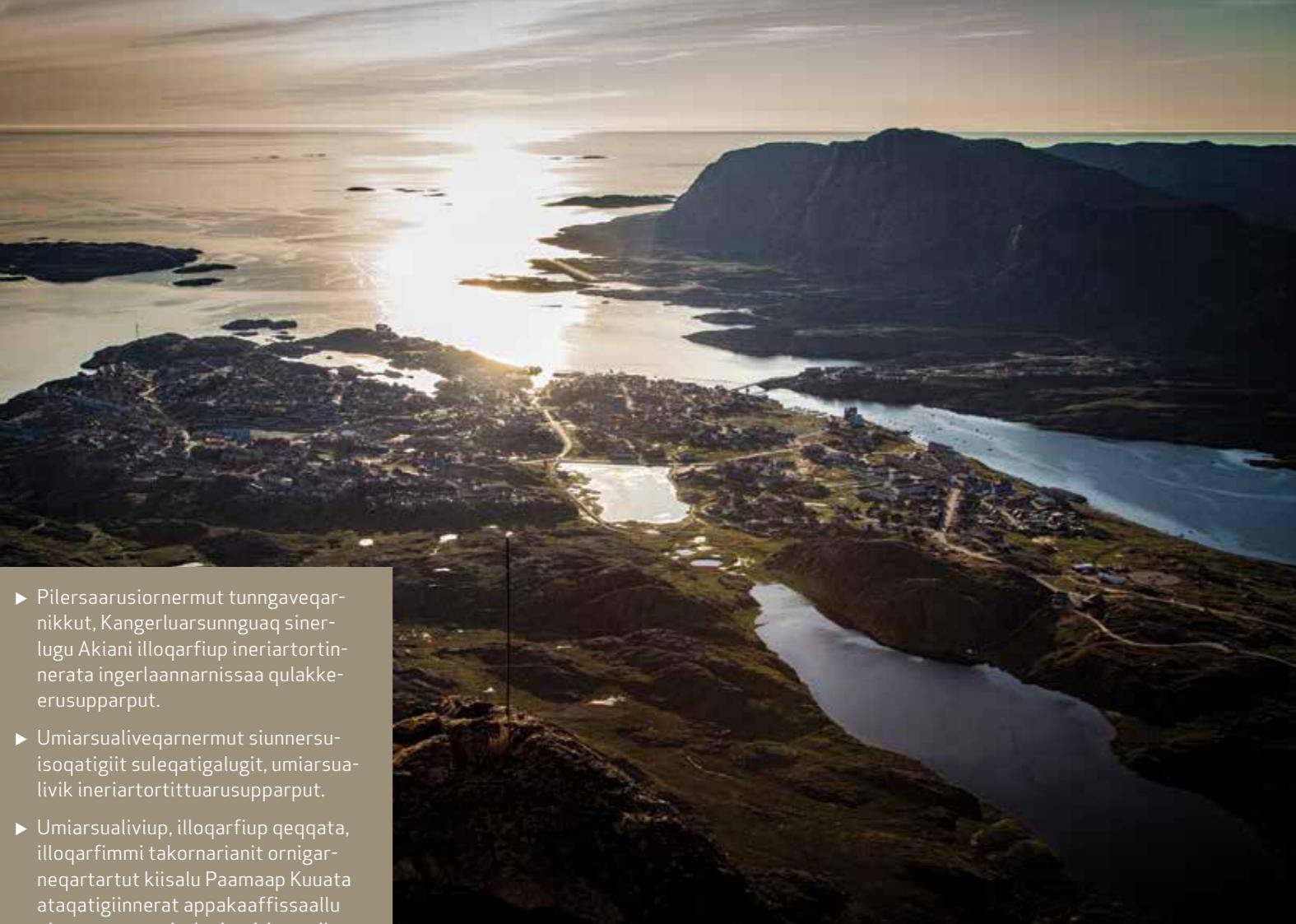
■ Vi vil respektere ejernes ønsker til de bevaringsværdige bygninger når kommuneplanen skal tilpasses

■ Vi vil arbejde for udviklingsmuligheder med hensigtsmæssig byg-

gemodning, så kommunen altid kan være attraktiv for nybyggeri og erhvervsudvikling

■ Vi vil, sammen med borgerne, udarbejde en plan for bedre placering af hundehold

■ Vi vil arbejde på at få anlagt boliger for ældre og unge i bygderne

- ▶ Pilersausrornermut tunngaveqarnikkut, Kangerluarsunnguaq sinerlugu Akiani illoqarfiup ineriertortinerata ingerlaannarnissaa qulakkerusupparput.
- ▶ Umiarsualiveqarnermut siunnersusoqatigiit suleqatigalugit, umiarsualivik ineriertortittuarusupparput.
- ▶ Umiarsualiviup, illoqarfiup qeqqata, illoqarfimmi takornarianit ornigarneqartartut kiisalu Paamaap Kuutaataqatigiinnerat appakaaffissaallu pitsangorsarniarlugit, qitiusumik pisiniarfinnik kiffartuussivinnillu ineriertortitsismik, Aqqusinersuaq sinerlugu sanaartornerit akulikilli-sarniarpagut.
- ▶ Silami timigissarnermik atortuler-suinkut, illoqarfiup qeqqa Nalunguarfiullu eqqaa orniginarsarniarpagut.
- ▶ KTI-p eqqaani Tech College-p annertasarneqarnera nukitorsarniarparput, immikkoortumilu qimmlivinnut, inuussutissorsiorfinnut qorsooqfiusunullu allamat inissiinissamik nassaarsusulluta.
- ▶ Immikkoortup inuussutissorsiorfiup kujataata-kangiani ikualaavimmik anginerusumik pilersitsinakkut, Eqqagassalerinermut pilersaarut atuutilersikkusupparput, kommunillu sinnerani eqqagassanik tigusialerluta kiisalu siunissami sineriammit illoqarfinnit aamma eqqagassanik tigusialissalluta.
- ▶ Qimmliviit pitsaanerusumik inissimanissaannut inuttaasut peqatigalugit pilersaarummik suliaqarnarpugut

Sisimiut

Akiata ineriertortinneqarnissaanut, ukiorpalumni sanaartortoqarnissaanut nunaminertat suli naammapput. Ineriertortitsissaani illoqarfimmi nunaminertat illoqarfimmiunut, nuuttunut, inuutissorturnullu atugassiaallutik sanaartorfigissarsimasut, soqutiginartulu pigineqartariaqarput.

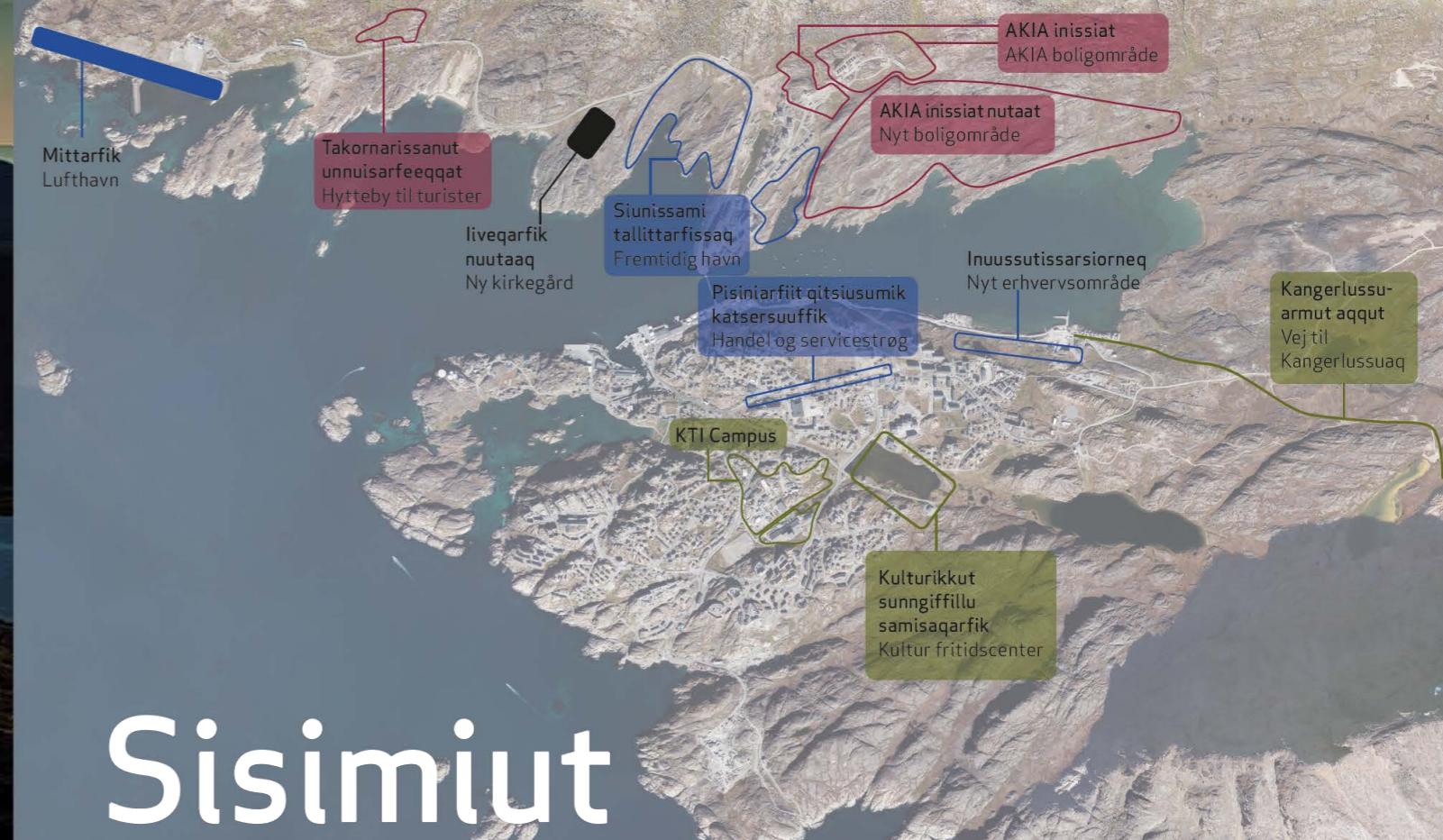
Akiata kangimut, Kangerluarsunnguarlu sinerlugu ineriertortinneqarnissaata aaqqissunnissaa pillugu siunissami qaninnerusumi pilersaarusiortoqassaaq. Taamaalliluni illoqarfik ataqtigilissaaq, soorluttaaq pisuinnarnut aqquteqarnikkut ingerlavissiaqarnikkullu illoqarfik Assaqtamut, Kangerlussuarmullu aqqusinissamut attaveqalersinnaasoq.

Umiarsualivik illoqarfiup uummatigaa, umiarsualivimmilu nunaminertat atorluarneqartariaqarlutik. Aalisakkerivimmut tunisassiassanik tulaassuisinnaaneq, kilisaatit umiarsuillu takornariartaatit

talissinnaanissaat kommunip talittarfiata qulakkeerpa.

Iolloqarfiup ilinniarfearfittut inissisimrena ingerlaannassaaq. Ilinniarfiit piusut allilerneqassapput, atugassarititaasullu soorlu ilinniartunut inissiat sunngiffimilu sammisassat eqqaanni sanaartorneqassapput. Aqqusinersuarmi niuerneq sullissinerlu, silami sammisassat, sik-kilerfiguminartut pisuffiguminartullu tamanit atoruminarsarlugit, Aqqusinersuaq innuttaasunut takornarianullu najoruminarsarneqassaaq.

Mittarfiup tungaani nutaanik inissialorsinnaanissamut, umiatsianut talittarfiliorssinnaanissamut, meeqqeriviliorsinnaanissamut, illuaraqarfiliorsinnaanissamut, nutaamillu iliveqarfiliornissamut periarfissilluni pilersaarusiortoqarnikuvoq.

Sisimiut

Arealer til byudvikling på Akia dækker behovet for nybyggeri et antal år endnu. Udvikling forudsætter byggemodnede, attraktive arealer til rådighed for byen, nye borgere og erhvervsdrivende.

Inden længe vil der skulle udarbejdes en ny plan, som strukturerer Akia's udvikling mod øst og rundt om Kangerluarsunnguaq/ Ulkebugten. Byen bliver da sammenhængende og kan med stier og kørespor forbindes mod Assaqutaq og den kommende vej til Kangerlussuaq. Havnen er byens hjerte og arealerne her må udnyttes optimalt. Den kommunale

havn sikrer fabrikkens råvaretilførsel, anløb af trawlere og krydstogtskibe. Byens status som uddannelsesby fortsætter. Eksisterende uddannelsesinstitutioner udbygges og faciliteter som kollegier og fritidsaktiviteter anlægges i nærheden. Aqqusinersuaq udvikles til et levende borger- og turistvenligt sted, hvor handel og service, udendørs aktiviteter, let cykeladgang og gangstier gør det attraktivt for alle at færdes. Mod lufthavnen er der udarbejdet planer, som skaber mulighed for etablering af nye boliger, lystbådehavn, daginstitution, hytteområde og ny kirkegård.

- ▶ Vi vil med plangrundlag sikre, at byudviklingen på Akia kan fortsætte rundt om Ulkebugten
- ▶ Vi vil fortsat udvikle havnets funktioner i et samarbejde med Havnerådet
- ▶ Vi vil fortætte bebyggelsen langs Aqqusinersuaq, udvikle et centralt handels- og servicestroe og hermed forbedre adgang og sammenhæng mellem havn, bymidte, byens attraktioner og Paamaap Kuua
- ▶ Vi vil gøre midtbyen og området ved Spejdersøen mere attraktiv med udendørs idrætsfaciliteter
- ▶ Vi vil styrke udbygning af Tech College nær KTI og finde alternative placeringer til områdets hundehold, erhverv og grønne åbninger
- ▶ Vi vil implementere Affaldsplangen med opførelse af et større forbrændingsanlæg i det SØ-lige erhvervsområde, modtage affald fra hele kommunen og på sigt også fra andre kystbyer
- ▶ Vi vil, sammen med borgerne, udarbejde en plan for bedre placering af hundehold

Sarfanguit aamma Itilleq

Sarfanguit kangerluit Ikertuup aamma Amerlup akornanniippoq, nunaqarfimmut qaninnerulersillugit annikitsumik allanngulaarnerisigut, takornarissat ingerlatallu amerlinissaannik naatsorsuuteqarnermi, takornarialerinermilu neqeroorutigineqarsinnaasutigut suliffis-

Assartuussinermi aqqutit nunaqarfimmut qaninnerulersillugit annikitsumik allanngulaarnerisigut, takornarissat ingerlatallu amerlinissaannik naatsorsuuteqarnermi, takornarialerinermilu neqeroorutigineqarsinnaasutigut suliffis-

sat nunaqarfimmi innuttaasunit atorluarneqarsinnaalissapput.

Itilleq aalisarnissamut, aavarnissamut umimmanniarnissamullu periarfissagisaarluni qeqertamiippoq. Innuttaasut umiatsiaat, angallatinilluunniit attartornikkut nunaqarfimmut nunaqarfimmiillupingaernerusumik imaatigut assartuisarput.

Itillimi sammisat amerlanersaat sissami pisiniarfillu eqqaani ingerlanneqarput. Illut ilaqtariinnut ataatsinut, utoqqarnullu inissiat atasut ileqqoq malillugu sanaartugaapput. Najuqaqriffianut nunaminertanik nutaanik inniminiiisoqqaqissasoq naatsorsuutigineqannigilaq.

Nunarsuarmioqatigiinnut kingornussassannortitanut Sarfanguit ilangunneqarneranut atatillugu, Sarfanguani UNESCO nunarsuarmioqatigiinnut kingornussassannortitaanilluni. Nunarsuarmioqatigiinnut kingornussassannortitsineq, nunarsuarmioqatigiinnut kingornussassannortitanik takornariartartunik takornarialerinissamut periarfissarpasvuarnik nutaanik ammaassisaaq. Sisimiut Kangerlussuullu akornanni pisuinnaat aqquaannut nunaqarfik aqquaarpaa.

Nunaqarfimmut appakaannissami pisuinaallu aqqtataat, takornarissanullu UNESCO Sarfanguillu pillugit paasisitsinianerit pitsangorsassavagut

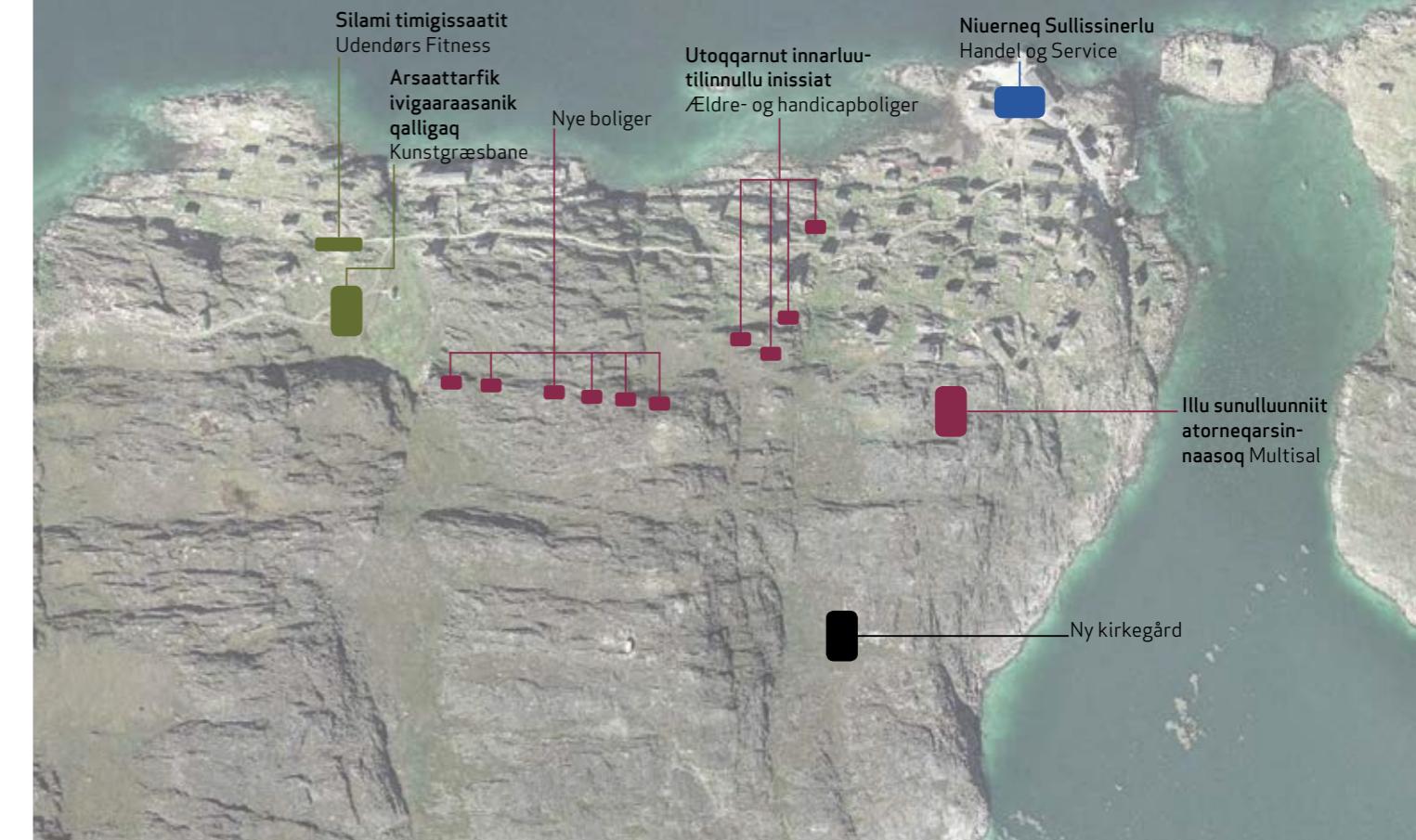
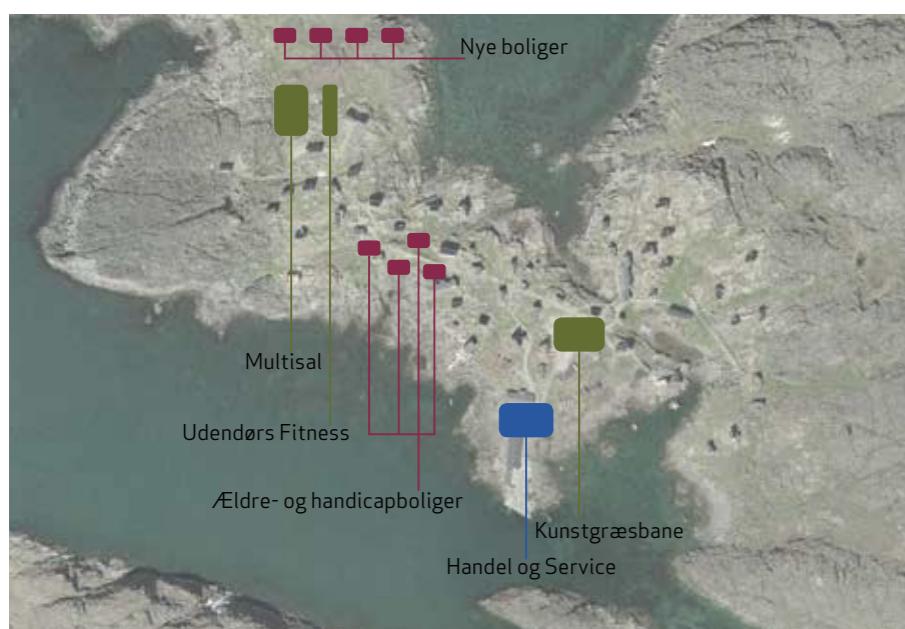
Sarfanguani Itillimu talittarfeqarniarnermi isumannaallisaaneq pitsaasunik puttasulorsornerisigut nunaminertanillu inissiivisanik pilersornerisigut sallutissavarput

Utoqqaat innarlutillillu inissiat qitiusumi inissismasut sallutissavagut, utoqqaat sivisuumik Sarfanguani najugaqarsinnaaniassammata

Sarfanguani meeqqerivimmut atuarfimmullu qanittumi illumik sunulluunniit atorneqarsinnaasumik (multisal) kiisalu Itillimi atuarfiup eqqaani illumik sunulluunniit atorneqarsinnaasumik (multisal) sanarusupput

Sarfanguani Itillimu arsaattarfijt pioereersut ivigaaraasaqqanik gallissavagut

Sarfanguani arsaattarfip avannatungaani Itillimu arsaattarfip kitaa-tungaani silami timigissartarfinnik pilersitserusupput

- ◎ Vi vil satse på UNESCO Verdensarvturisme i Sarfanguit i forbindelse med optagelsen på Verdensarvkortet
- ◎ Vi vil forbedre adgang og vandruter til bygden og formidling om UNESCO og Sarfanguit til turisterne
- ◎ Vi vil prioritere sikkerhed ved havneanlæggene i Sarfanguit og Itilleq med gode ponter og arealer til oplag
- ◎ Vi vil prioritere centralt beliggende ældre- og handicapboliger, så ældre kan blive boende i Sarfanguit længe
- ◎ Vi vil bygge en multisal tæt ved børnehaven og skolen i Sarfanguit og en multisal ved skolen i Itilleq
- ◎ Vi vil anlægge kunstgræs på de eksisterende boldbaner i Sarfanguit og Itilleq
- ◎ Vi vil anlægge udendørs fitness langs nordsiden af banen i Sarfanguit og langs vestsiden af banen i Itilleq

Sarfanguit og Itilleq

Sarfanguit ligger mellem fjordene Ikertoq og Amerloq og er den eneste bygd indenfor UNESCO's Verdensarvområde. Optagelsen på Verdensarvlisten åbner store, nye muligheder for Sarfanguit i form af Verdensarvturisme. Bygden ligger tæt på vandrureren mellem Sisimiut og Kangerlussuaq.

Med en mindre omlægning af de eksisterende transportveje, så de føres tættere på bygden, vil den forventede stigning i nye turistgrupper og -aktiviteter fremover kunne udnyttes erhvervsmæssigt af både bygdens beboere og de jobs, der vil

følge med at skulle leve både turistprodukter og -ydelser.

Itilleq er beliggende på en ø med gode muligheder for både fiskeri og fangst af rensdyr og moskus. Transport til og fra bygden foregår hovedsageligt til havs med private både eller indlejede turbåde. De fleste aktiviteter i Itilleq er koncentreret omkring havnen og butikken. Boligerne består af traditionelle, fritliggende enfamilie-boliger eller sammenhængende ældreboliger. Der forventes ikke reserveret nye arealer til boligformål.

Kangerlussuaq

Kalaallit Nunaanni nunat tamalaat akornanni mittarfituaasooq, takornarissanit amerliartuinnartunit ornigarneqartarpoq. UNESCO-p nunarsuarmioqatiginnut kingornussassangortitaasa allattorsimaffianut ilangngutsinnejarnikkut nunatap immikuullariunnarneranut nunarsuarmioqatigiit soqutiginninnerat annertusissaaq, takornarissallu amerlanerusut takornariartalerumaarlutik.

Sermersuup tungaanut aqqusineq sinerlugu unnuisarfinnik illuaqqanillu sanaartornissamik, Sisimiut tungaanut aqqusinniorissamut, Køkkenfjeld-ip sanaartorfigissarneqarnissanik pilersaarutit suli ineriertortitsinissamut qulakkeerinippuit.

Kimmuit 10 km-inik ungasitsigisumi nutaamik umiarsualiviliornikkut umiarsuit takornariartaatit talissinnaalernisaat, umiarsuarnullu takornariartaatinut ilaallutik takornarissat nioorartarnerinut atugassarititaasut qulakkeerneqarlillu pitsangortinneqassapput.

Egalunniartitsinissamut tammajuitsussarsitsiniarlungilu piniaartitsisarner-

nut akuersissutit ineriertortitsinissamut, taakkunungalu soqutiginnikkaluttuunarnermut nukitorsaataassapput.

Kangerluup qeqqata missani Hudson Ressources-ip anorthosit-imik piaavianut isumaqtigutit, aallarnisaanermi, ingerlatinsnermi, assartuinermi, nioqquatsanillu atortussanillu pilersuinermi innuttaasunut suliffissaqartitsismut qulakkeerinippuit.

Nassiussaleriffiup, biilinllu misieraavissap piviusunngortinneqarnissannut pilersaarutit qulakkeerinippuit. Nunaqarfimmik takujuminarsaanikkut nunaqarfik takornarissanut, najugaqtunut, aqquaartunullu suli soqutigintunngortinneqassaaq.

Sanaartukkat assigisaallu oqaluttuarisanermet tunngassuteqarlutik atorne-qanngitsut piarieqassapput imaluunniit siunertanut allanut atorneqalissallutik, ilisimatusarnermullu tunngatillugu ingerlareersut nutaallu, ineriertortitsinissallu suli inissaqartinneqarlutik.

Estimerede jobs tilbydes under alle faser

År	Arbejdere i alt	Arbejdere Grønland/Udlandet	Fuldtidsarbejdere Grønland/Udlandet	Procent jobs Grønland/Udlandet
2016	20	10/10	10/10	50/50
2017	61	31/30	31/30	50/50
2019	61	49/12	49/12	80/20

- Vi vil etablere et Visitor Center på Køkkenfjeldet og formidle optagelsen på UNESCO Verdensarvkortet

- Vi vil påbegynde etablering af vejen til Sisimiut med stikveje til havn og Aasisivuit

- Vi vil sikre etableringen af et Cargo Center og et Bilstest Center vest for Terminalbygningen

- Vi vil fortsætte med at byggemodne ved Terminalbygningen, syd for landingsbanen og på Køkkenfjeldet

- Vi vil prioritere ældre- og handicapboliger med let adgang til de centrale funktioner syd for landingsbanen

- Vi vil lægge kunstgræs på den eksisterende boldbane, anlægge udendørs fitness faciliteter i tilknytning hertil og renovere idrætshallen

- Vi vil rydde op på dumpen, afskibe affald, rense spildevandet og gøre Kangerlussuaq endnu mere attraktiv

Kangerlussuaq

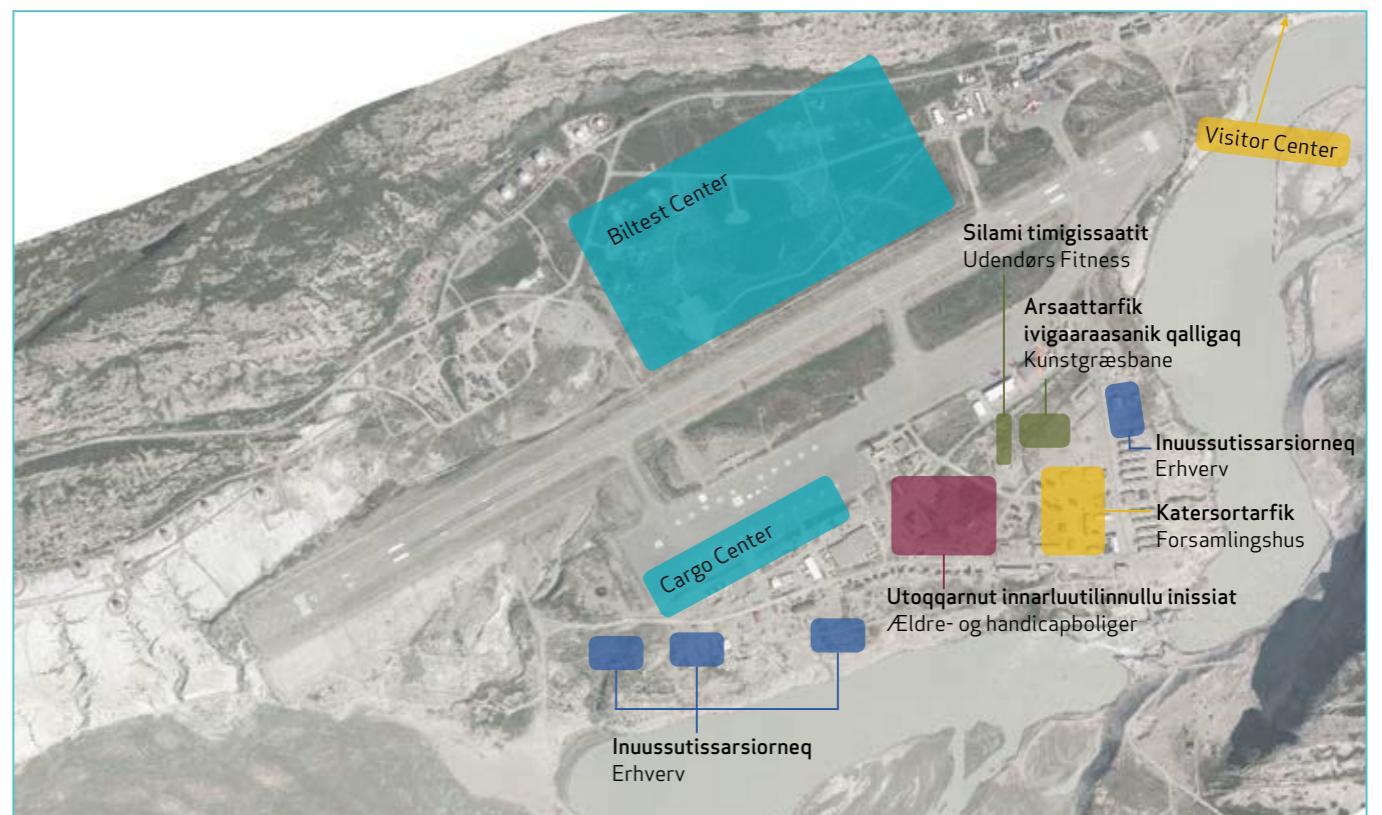
Grønlands eneste internationale lufthavn tiltrækkes af et konstant stigende antal turister. Optagelsen på UNESCO's Verdensarvsliste vil både styrke den globale interesse i områdets unikke særpræg og tiltrække endnu flere nye turistgrupper.

Tiltagende interesse for områdets potentiialer. Aftaler med Hudson Ressources' anorthosit-mine, halvvejs ude i fjorden, sikrer lokal beskæftigelse i opbygning, drift, transport og levering af råvarer og lokale produkter.

Konkrete planer for hotel- og hyttebyggeri langs vejen til Indlandsisen, vejen til Sisimiut og byggemodning på Køkkenfjeldet sikrer fortsat udvikling. Etablering af ny havn 10 km mod vest vil sikre og forbedre besejling og îlandsætning af det stigende antal krydstogtturister.

Koncessioner til Ørredfiskeri og Troføjagt vil styrke udviklingen og den

Planer sikrer, at fremtidige Cargo- og Bilstestcentre vil kunne realiseres. Byforskønnelse skal gøre bygden endnu mere attraktiv for turister, fastboende og transitrejsende. Ubrugte, historiske anlæg og bygninger fjernes eller omdannes til nye formål og der er fortsat plads til eksisterende og nye forsknings- og udviklingsaktiviteter.

■ Talittarfik nutaaq siunis-saqartorlu eqqaavissuup pioereersup avatannaa-tungaani, talittarfiullu eqqaani nunaminertat umiarsualivinnut siunertaqartut sallitussavagut

■ Utoqqaat tamaani naju-gaqaannarnissaat ornig-narsarniarlugu, utoqqaat/ innarluutillit inissiassaat pisiniarfimmut talittarfimmullu qanittumi inis-sinneqarnissaat qulakkiis-savarput

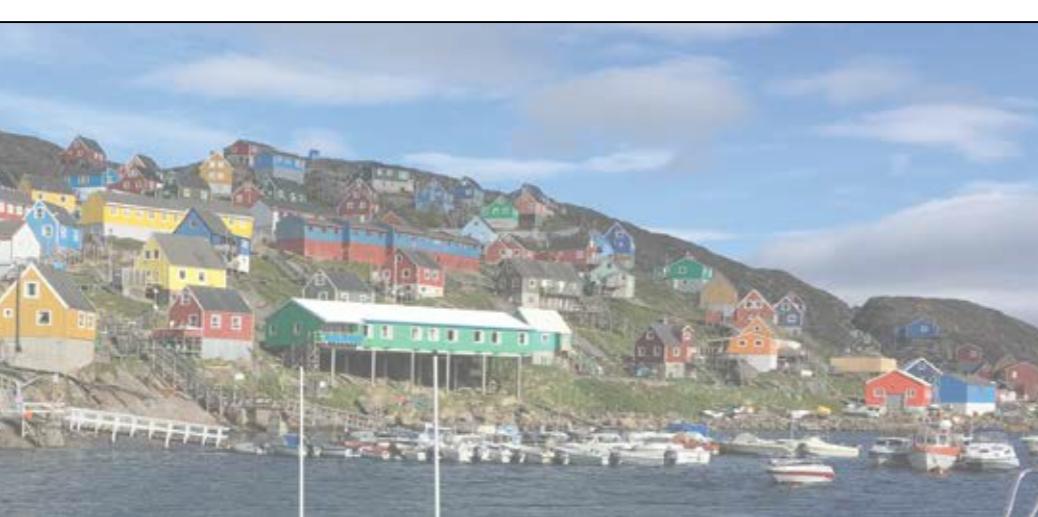
■ Meeqgerivik atuarfimmut ilangngutsinniarparput, atuarfiullu illutai pioereersut nutarsarlugit

■ Talittarfiup eqqaani toqqavimmi pioereersumi qitiusumi inissisimasumi arsaattarfeeqqamik ivigaaraasaqqanik qallikkamik timigissarlunilu atorneqarsinnaasunik pilersitsissaagut

■ Heliskiing aamma Kangerlussuatsiaq ukkatarinerisigut, Kangaamiuni takornariaqarnermut peri-arfissaasinnaasut inerisas-savagut

■ Maannakkut imeqarfiusup atorneqarnissaanut peri-arfissat misissussavagut

■ Arsaattarfimmut iliveqarfimmullu aqqtissat pitsangorsassavagut

Kangaamiut

Nunaqarfiup Kangerlussuup Kangerlus-suatsiallu akornanni inissismalluar-nermigut, aalisarnermik piniarnermillu inuussutissarsiuteqarnissamut periarfissa-gissaartsivoq.

Tamatuma saniatigut unnuisarfeqarnik-kut, sanalukkanillu nioqquqteqartarnikkut takornarialerinerup ineriertortinnejarnissaa nunaqarfimmi qangaaniilli immikkut sammineqarpoq.

Qaqqaq sivingasoq sinerlugu nunaqarfiup inissismanermigut unammillernartitaqartarualrungi ingerlalluarpoq. Taamaat-tumik nutaanik sanaartortoqassappat sanaartukkat pioereersut akorngini sanaar-

tortoqartariaqarpoq, taamaanngippallu sanaartukkat pioereersut nutarterneqarta-riaqarlutik imaluunniut nutaanik sanaartoqarsinnaanngorlugu sanaartukkat pioereersut ingutserneqartariaqarlutik.

Takornarissat amerliartuinnarmata, umi-arsuillu taliffissaat naammangimmata, umiarsualiviup piusup kitaa-tungaani nutaanik umiarsualiviliorqassasoq pilersaarutigineqarpoq.

Takornarissat amerliartuinnarnerinut atatillugu qulimiguulinnut mittarfik, takornarissanut timmisartorlutik sisorariartunut, equalunniartunut piniaartunullu mittarfittut aamma atorneqarpoq.

Kangaamiut

Bygdens gode beliggenhed mellem Kan-gerlussuaqfjorden og Evighedsfjorden giver gode muligheder for fiskeri og jagt som hovederhverv.

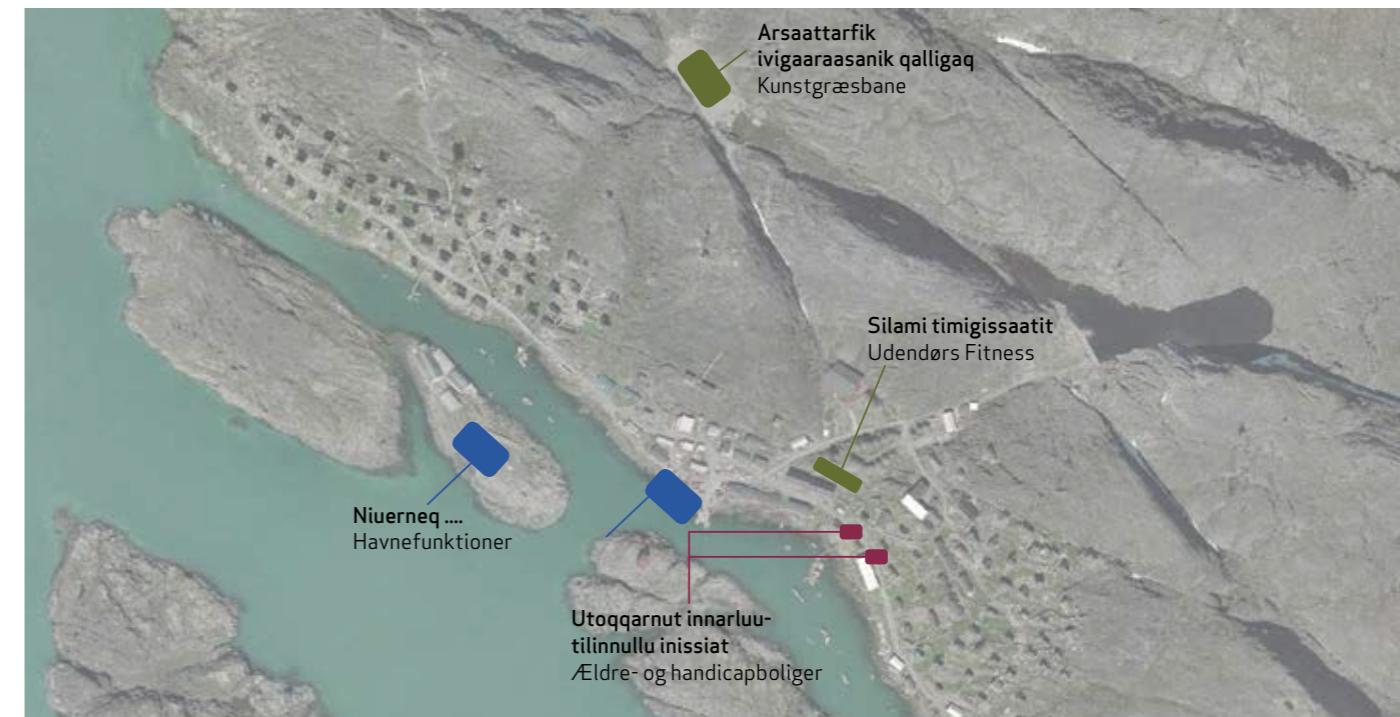
Derud over har bygden længe haft fokus på at udvikle turismen, både i forhold til indkvartering og salg af lokalt producerede husflidsprodukter.

Bygden er velfungerende på trods af udfordringer med beliggenheden langs en stejl fjeldskråning. Nybyggeri må derfor ske med en fortætning af den eksiste-

rende bebyggelse eller ved renovering eller sanering og genopførsel af byggeri på eksisterende tomter.

Da turismen er tiltagende og anløbsforholdene utilstrækkelige, er der planer om anlæggelse af en ny havn vest for den eksisterende.

I forbindelse med den tiltagende turisme bliver det eksisterende helistop derfor også anvendt til helikopterbeflyvning af turister til heliskiing og ørredfiskeri og jagt.

■ Vi vil prioritere en ny, fremtidssikret havn nord for den eksisterende dump og arealer ved havnen til havneformål

■ Vi vil sikre, at ældre-/handicapoliger placeres nær butik og havn, så det er attraktivt for ældre at blive boende og tilflytte

■ Vi vil integrere daginstitution i skolen og renovere de eksisterende skolebygninger

■ Vi vil anlægge mini-kunstgræsbane og fitness faciliteter på det eksisterende, centrale fundament ved havnen

■ Vi vil udvikle Kangaamiut's turismepotentialer med fokus på heliskiing og Evighedsfjorden

■ Vi vil undersøge mulighederne for at anvende den nuværende vandsø

■ Vi vil forbedre adgangen til fodboldbanen og kirkegården

Maniitsoq

Aalisarnerup pitsasumik ineriertornerata kingunerisaanik aalisakkerivik, tunisassiorneq inerartortinnejarsinnaasimavoq, suliffinnik pilersitsisimavoq, neriuersitseqillunilu. Tamanna illoqarfimmi inuutissarsiorfinnut allanuit aamma sunniuteqarpooq. Umiarsualivipu ikualaavillu akorngi suli pingarnertut inuutissarsiorfiussaapput.

Maniitsoq nunarsuarmi ilisimaneqaqqiliissaqq, 'Arferit nunaattut'-llu ilisimaneqarlunilu eqqaamaneqassaaq. Nunap ilusaa immikkullarissoq, unammiller-nartoq maniilakulasorlu takornarissanit

soqtigineqalerlaluttuinnartoq illoqarfup ilisarnaataasa ilagaat. Maniitsup eqqaani arferit assigiingngitsut illoqarfup ilisarnaatigissavai, takornarissanut immikkut misigisaqartitsissapput, ilutigalugulu illoqarfimmi tullusimaaruteqarrermut tapertaassallutik.

tortinneqartariaqalissaqq. Ilutigalugu illoqarfup qeqqa, sissaq, illoqarfimmi ineriertortitat nunap timalaau aaqqisuussaasumik ataqtigiiinneqassapput.

Avannaata-kitaatungaani sukisaarsaar tarfik asiarfissanngorlugu inerartortinnejassaaq, Illoqarfup Atuilluartuunera atuilluartumik nukissiuutinik atuimkut nukitorsarneqassaaq, kuuffissuillu tallineqarnissaat Imeq mingunnikoq pillugu pilersaarutaasumik Ataanut aqqusinnias satut pilersaarutigineqartoq malillugu, illoqarfik avannamut kangimut ineriar-

- ① Avannamut kangimut siunissami illoqarfup immikkoortumut Ataanut aqqusinssatut siusinnerusutut pilersaarutaasimasukkut, illoqarfup inerartortinnejarnera ingerlateqqissavarput.
- ② Illoqarfup pioeresup aqqissuu ssanerata nukitorsarniarlugu, nutaanik sanaartorfissanik pilersinikkut, sanaartukkut pioeresut akulikillisassavagut.
- ③ Illoqarfup qiterpasissuan i ngerlatsivit pisqoanerusut, nutaat siunissamilu pilersinneqartussat illoqarfup qiterpasissuanik pilersaarsiornikkut ataqtigiiersitsi niarpugut.
- ④ Arfernut katersugaasivimmik sallitutsinikkut, illoqarfup 'Arferit nunaattut' 'Nunarsuarmi ilisimaneqalnissaa sulissutigissavarput.
- ⑤ Utoqqaat angerlarsimaffiata nutaa p eqqaani puigortungortunut immikkoorttamik kiisalu Kuutartoq-p eqqaani Ilaqtariinnut Inerisaavimmik pilersiniar-pugut.
- ⑥ Illoqarfup meeqqanut atuarfia 'Kilaaseeraq' ilikkaqarfissatut orniginartutut kajuminnartutullu nutarsarniarparput.
- ⑦ Arsaattarfik FIFA-p angissusissatut aalajangersagai malillugit annertusarlugu, ivigaaraasanillu qaller lugu nunatsinni pissartangorni uffiusinnaanngorlugu nutarsarni arparput. Aatsitassariortut im-mikkoortumi atortussiassanik aatsitassanillu piiaanissaasa soqu-tiginninnerat salliuniarpagut.

Maniitsoq

Den positive udvikling i fiskeriet har betydet udvikling i fiskeriet og produktionsudvikling, arbejdspladser og optimisme.

Dette har også indvirket på byens øvrige erhverv. Områderne ved havn og forbrændingsanlæg vil fortsat være de primære erhvervsområder.

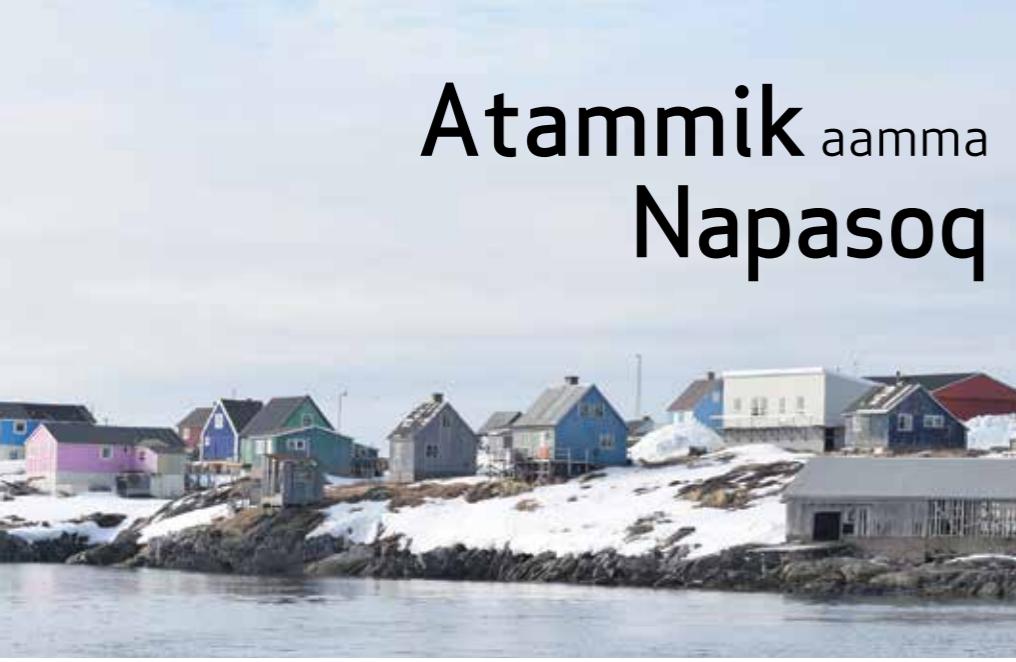
Maniitsoq skal på, kendes og huskes som "Hvalernes By". Den særprægede, udfordrende og ujævne topografi er blottet af byens kendetegn, som tiltrækker en stigende turisme. Lokale hvalarter skal fremstå i bybilledet, give turister en unik oplevelse og samtidig være med til at styrke den lokale stolthed.

Der opføres mange nye boliger i Ungusivik ved lufthavnen og området vil om få år være fuldt udbygget. Byudvikling må herefter foregå mod nordøst ad den planlagte vej mod Ataa. Der skal skabes både struktur og sammenhæng mellem bycenter, havn, byudviklingsområder og bagland.

Det rekreative område mod nordvest udvikles som udlugtsmål. Byens Grønne Profil af bæredygtige energikilder styrkes og en Spildevandsplan skal kortlægge udbygning af kloaknettet.

- ① **Vi vil** fortsætte byudviklingen mod nord øst ad den tidligere, planlagte vej til Ataa, som fremtidig, ny bydel
- ② **Vi vil** opføre en demensafdeling ved det nye plejehjem og et nyt Familiecenter ved Kuutartoq
- ③ **Vi vil** forætte den eksisterende bebyggelse med nye byggefelter og styrke den eksisterende bystruktur
- ④ **Vi vil** i en Bycenterplan skabe sammenhæng mellem centerfunktioner, gamle, nye og fremtidige bydele
- ⑤ **Vi vil** opgradere fodboldbanen til FIFA-standarder, pålægge kunstgræs og kunne afholde GM-kampe
- ⑥ **Vi vil** kaldes "Hvalernes By" med prioritering af et Hvalmuseum
- Vi vil prioritere mineindustriens interesser i udvinding af områdets rigdom på mineraler og råstoffer

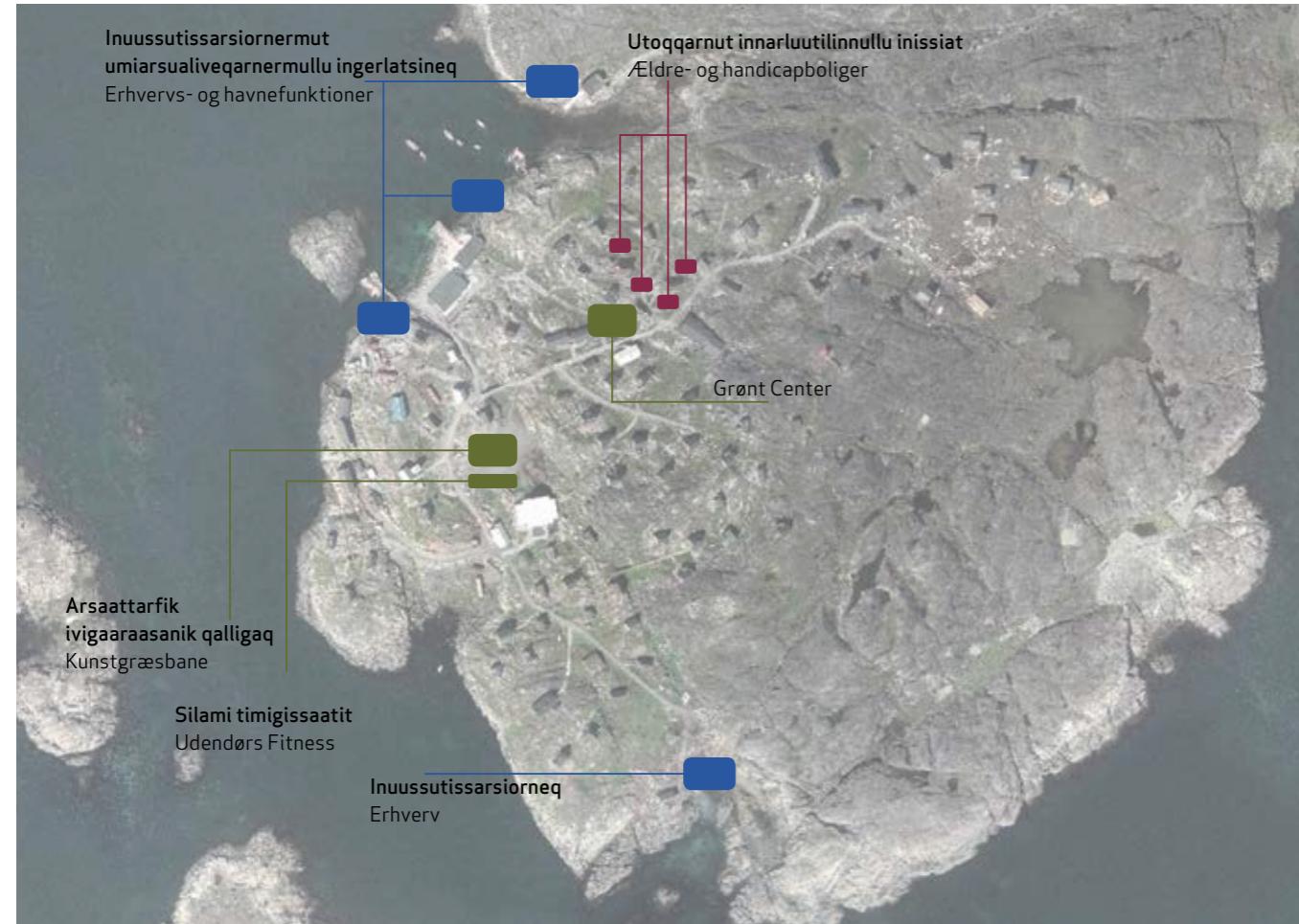
Atammik aamma Napasoq

- Talittarfiiut marluusut, puttasut, ikaartarfiiut nunaminertallu inissiivissaasut inuitissarsiutillu nutaat pitsangorsassavagut, aalisakkanik tunisassiassanik suliaqartarneq atorluarsinnaaqquullugit
- Nunaqarfinni taakkunani utoqqarnut inisiat pioereersut eqqaanni utoqqarnut innarluutilinnullu inissiassat sallitissavagut
- Napasumi oqaluffiup tunuani iliveqarfimmik nutaamik pilersitsissaagut
- Atammimmi Napasumilu arsaattarfiiut pioereersut ivigaaraasaqqanik qallissavagut, silamilu timigissartarfiliussalluta
- Napasumi atuarfiup qanittuani illumik sunulluunniit atorneqarsinnaasumik (multisal) sanasoqarnissaa sallitissavarpot
- Aalisnerup saniatigut allatut inuussutissarsiornermik ineriertortitsinissaq sallitissavarpot

Atammik aalisarfissagissaartumi pini-ariartarfissagissaartumilu Niaqornap anigguaniippoq. Atammiup eqqaa aamma piiarneqarsinnaasunik, suliffissaqartitsisinaasunillu aatsitassaqluarpoq. Suliffinnik pilersitseqataasinaalluni Atammiup eqqaa misigisassarsiorluni takornariarfissaqqippoq. Illut amerlaner-saat sissap nalaanniipput, nunaqarfiallu siuissami ineriertortinnejarnissaanik pilersaaruteqarnermi nunaqarfimmi pio-reersut annertusarneqassapput, sanaartukkallu nutaat nunaqarfip qiterpasis-sortaani sanaartorneqannigkkunik sissap qanittuani sanaartorneqassallutik.

Napasoq Atammiup Maniitsullu akor-nanni kangerlummi Kangianiippoq. Tassani aamma aalisarnissamut, pi-niariarnissamut, misigisassarsiorluni takornariarnissamut, asimi pisunnis-samut qissattarnissamullu periarfis-sagissaarpooq. Inuutissarsiornermi atorluarneqarsinnaasunik nunap timaa aatsitassaqluarlunilu naasoqarluarpoq. Sanaartukkanut pioereersunut atasumik nutaanik sanaartornikkut nunaqarfip qiterpasissortaa annertusarniarneqar-pooq. Utoqqarnut innarluutilinnulluunniit inissiaasinhaapput, inuutissarsiortit nutaajusinhaapput, il.il.

Atammik og Napasoq

Atammik ligger ved udmunding af Fiskefjorden med gode muligheder for fiskeri og fangst. Området er ligeledes rigt på mineraler, som vil kunne udvindes og skabe lokal beskæftigelse.

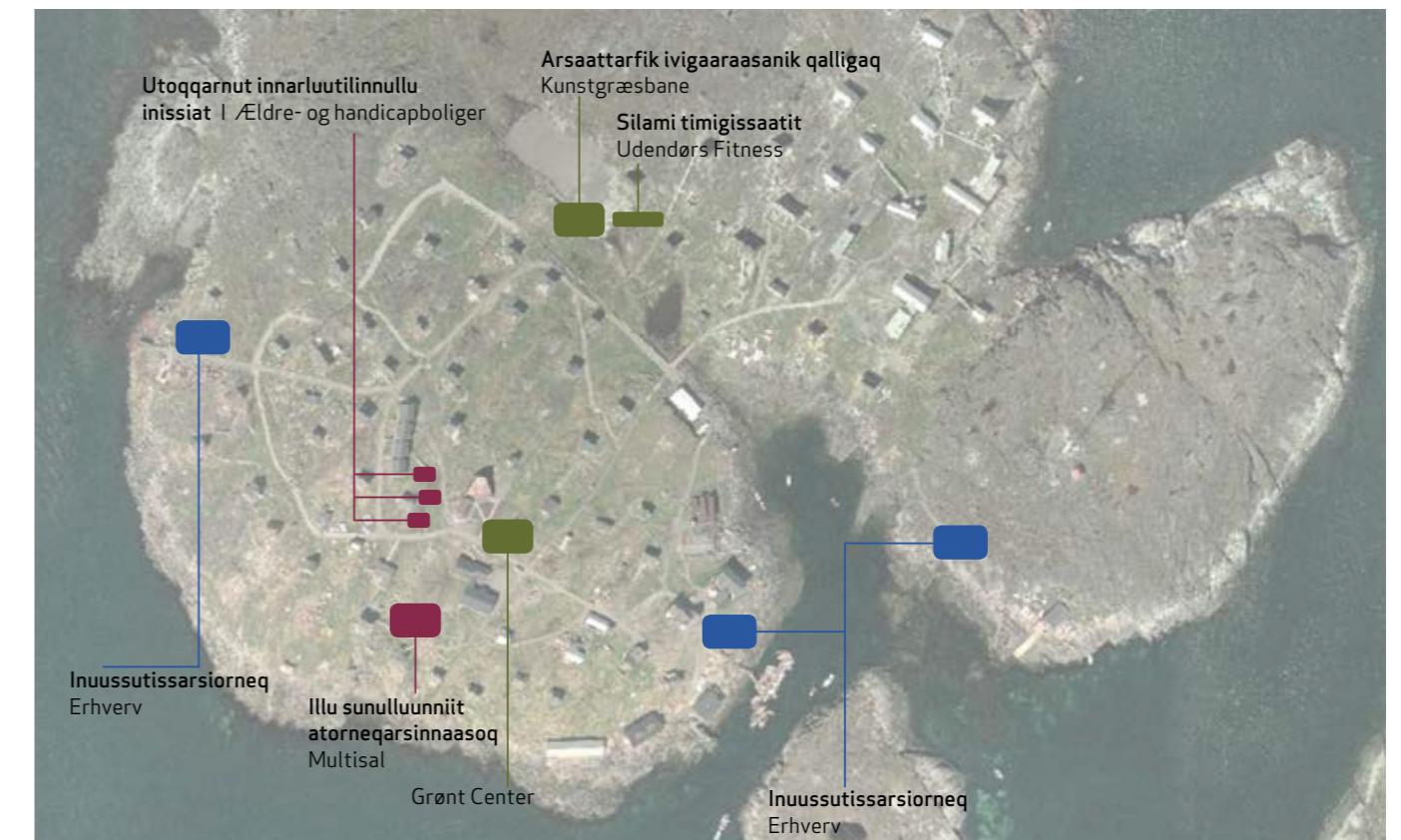
Området er velegnet til oplevelsestu-risme, som vil kunne skabe yderligere beskæftigelsesgrundlag. Hovedbebyg-gelsen er koncentreret omkring havnen og planen for den fremtidige udvikling af bygden skal styrke de eksisterende funktioner, så nye anlæg placeres cen-tralt eller i forbindelse med havnen.

Napasoq ligger ved Kangia fjorden mellem Atammik og Maniitsoq. Her er der ligeledes gode muligheder for fiskeri, fangst og oplevelsesturisme som vandre-ture og lystfiskeri.

Baglandet er rigt på både mineraler og flora, som ville kunne udnyttes erhvervs-mæssigt. De centrale funktioner søges styrket, ved at placere nye anlæg og bebyggelse i tilknytning til det eksiste-rende. Dette kan være ældre- og handi-capboliger, nye erhverv m.v.

- Vi vil forbedre begge havne, pon-toner, landgangsbro og arealer til oplag og nye erhverv, så forarbejdning af fiskeprodukter kan udnyttes
- Vi vil lægge kunstgræs og udendørs fitness faciliteter ved de eksisterende boldbaner i Atammik og Napasoq
- Vi vil prioritere ældre- og handi-capboliger nær centrale funktioner og eksisterende ældreboliger i begge bygder
- Vi vil anlægge en ny kirkegård bag kirken i Napasoq
- Vi vil prioritere at bygge en multisal nær skolen i Napasoq
- Vi vil prioritere anden erhvervsudvik-ling end fiskeri

qeqqata.gl

2018 – 2022

Planstrategi | Planstrategi

Redaktør Qeqqata Kommunia

Ilusilersuisut | Layout Jette Brandt

Assit | Foto Qeqqata Kommunia

Saqlaanit asseq | Forside billede

Sermersuup eqqaani - UNESCO-mut ilann-

gunneqartut ilaaq. Kangerlussuaup eqqaani

takuneqarsinnaasut ilagaat.

Indlandsisen ved Kangerlussuaq, som bl.a. er inden

på UNESCO området og er én af seværdighederne.

Naqiterneqarfia | Tryk SIS OFFSET

© 2018 qeqqata kommunia

Saqqummiisoq | Udgivet af

Qeqqata Kommunia

Makkorsip Aqq. 2 – Box 1014 – 3911 Sisimiut

Hvis ikke andet er nævnt er alle fotos taget af
personale eller fra ACB.

Kopiering fra denne Planstrategi's tekst eller fotos
må kun finde sted efter aftale med Qeqqata Kom-
munia.